

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická

Diplomová práce

2016

Martin Bulušek

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA TĚLESNÉ VÝCHOVY

Vznik a vývoj basketbalu na Přeloučsku

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Martin Bulušek

Učitelství pro 2. stupeň ZŠ, obor Vy-TV

Vedoucí práce: Mgr. Radek Zeman

Plzeň, 2016

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Plzeň, 15. 4. 2016

.....
vlastnoruční podpis

Poděkování

Děkuji svému vedoucímu mé diplomové práce panu Mgr. Radku Zemanovi za ochotu, se kterou ke mně vždy přistupoval a za cenné rady, které mi při vytváření této práce dával.

Martin Bulušek

Originál zadání práce.

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na podrobné studium vzniku a vývoje basketbalu v Přelouči a jejím okolí. Mým cílem je zmapovat historii přeloučského basketbalu od prvopočátků až do současnosti. Stane se součástí almanachu, který bude vydán na počest 70. výročí založení basketbalového oddílu v Přelouči v roce 2016. Zaměřím se i na vznik basketbalu jako takového, jeho vývoj ve světě, v Evropě i v Čechách.

ABSTRACT

My thesis is focused on a detailed study of the origin and rise of basketball in town Přelouč and its surroundings. My goal is to map the history of basketball in Přelouč from the first steps to the present. This thesis will become a part of the almanac, which will be presented on 70th anniversary of the founding of basketball in Přelouč in 2016. I will also focus on the origin of whole basketball, its progression in the world, in Europe and in the Czech republic.

SEZNAM ZKRATEK

FIBA Mezinárodní basketbalová federace (Fédération International de Basketball Amateur).

NBA – Národní basketbalová asociace (*National basketball asociation*)

OH – Olympijské hry

BAA – Americká basketbalová asociace (Basketball Association of America)

YMCA – Křesťanské sdružení mladých lidí (Young Men's Christian Association)

ČVBS – Československý volejbalový a basketbalový svaz

ČOS – Česká obec sokolská

ČSR – Československá republika

TJ – Tělovýchovná jednota

RG – Revoluční gardy

DTJ – Dělnická tělocvičná jednota

ATK – Armádní tělovýchovný klub

ČLR – Čínská lidová republika

RH – Rudá hvězda

ČSAV – Československá akademie věd

UDA – Ústřední dům armády

NHKG – Nová huť Klementa Gottwalda

ČSSR – Československá socialistická republika

NDR – Německá demokratická republika

BK – Basketbalový klub

ČSFR - Česká a Slovenská Federativní Republika

USK – Univerzitní sportovní klub

VŠ – Vysoké školy

BBK – Brněnský basketbalový klub

NH – Nová huť

VČL – Východočeská liga

NCAA – Národní vysokoškolská atletická asociace (National Collegiate Athletic Association)

BVK – Basketbalový a volejbalový klub

IWFB – Mezinárodní basketbalová asociace vozíčkářů (International Wheelchair Basketball Federation)

Obsah

ÚVOD	3
1 CÍL PRÁCE	4
2 ÚKOLY PRÁCE	4
3 METODIKA PRÁCE	4
4 TEORETICKÁ ČÁST	5
4.1 Vznik a vývoj basketbalu	5
4.2 Basketbal ve světě, NBA	6
4.3 Basketbal v Evropě	7
4.4 Basketbal v Čechách	8
5 PRAKTICKÁ ČÁST	11
5.1 Začátky košíkové v Přelouči	11
5.2 50. léta	12
5.3 60. léta	17
5.4 70. léta	20
5.5 80. léta	21
5.6 90. léta	23
5.7 První dekáda 21. století	25
5.8 Současnost	30

5.9	Názvy oddílu během sedmdesátileté historie	35
5.10	Nejlepší hráči, trenéři a funkcionáři klubu	36
5.10.1	Hráči	36
5.10.2	Trenéři	37
5.10.3	Funkcionáři	38
5.10.4	Rozhodčí	38
6	DISKUSE	40
7	ZÁVĚR	44
	RESUMÉ	47
	SUMMARY	47
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	49
	SEZNAM POUŽITÝCH ELEKTRONICKÝCH ZDROJŮ	50
	SEZNAM ÚSTNÍCH ZDROJŮ	51
	SEZNAM FOTOGRAFIÍ	52
	SEZNAM TABULEK	53
	PŘÍLOHY	54
1	FOTODOKUMENTACE:	54
2	TABULKY:	65

ÚVOD

Příslušné téma jsem si vybral proto, že mi na přeloučském basketbalu velmi záleží a chtěl bych pro něj k významnému výročí něco udělat.

Sám jsem se tomuto sportu začal věnovat ve svých šesti letech, kdy můj otec, v té době profesionální trenér prvoligového družstva RH Pardubice, založil přípravku chlapců. Tuto hru jsem si oblíbil natolik, že jsem jí zůstal věrný až doposud, i když už ne jako aktivní hráč, ale jako trenér a funkcionář přeloučského basketbalového oddílu.

Jelikož již mnoho let učím tělesnou výchovu na Základní škole v Přelouči, podařilo se mi přivést do basketbalového oddílu mnoho chlapců a dívek, z nichž si někteří zahráli nejvyšší mládežnické i dospělé soutěže v pardubických klubech, a nastoupili dokonce v mládežnických reprezentacích České republiky.

Ve své práci bych tedy chtěl zachytit vznik a vývoj basketbalu na Přeloučsku a pokusit se zmapovat vynikající sezónu přeloučského družstva mladších žáků, které v sezóně 2005 – 2006 obsadilo v nejvyšší celostátní soutěži celkově páté místo.

1 CÍL PRÁCE

Cílem této práce je vytvořit ucelený přehled o vzniku a vývoji basketbalu na Přeloučsku.

2 ÚKOLY PRÁCE

1. Stručně popsat míčovou hru basketbal, jeho vznik, vývoj ve světě, v Evropě a Čechách.
2. Zachytit jednotlivá období přeloučského klubu, kterými tento sport procházel.
3. Popsat největší klubové úspěchy.
4. Vyzdvihnout nejlepší hráče, trenéry, funkcionáře a rozhodčí historie klubu, popsat jejich další kariéru.
5. Zhodnotit současný přeloučský mládežnický basketbal a popsat trendy, kterými se basketbal na Přeloučsku ubírá.
6. Práci použít do almanachu vydanému k 70. výročí založení basketbalového oddílu.

3 METODIKA PRÁCE

Ke sběru faktů a dat jsem použil techniku studia a analýzy dokumentů a volného rozhovoru. Fakta jsem čerpal z odborných publikací, internetu, přeloučských basketbalových kronik a z pamětí bývalých přeloučských basketbalistů. Díky těmto metodám jsem mohl lépe proniknout do tajů historie přeloučského basketbalu a zmapovat ji.

Technika studia a analýzy dokumentů – je obsahová analýza dat, systematický a kvantitativní popis obsahu dokumentu.

Volný rozhovor – dotazování tohoto typu je charakteristické velkou mírou volnosti, která je dána také tím, že tazatel do rozhovoru nevstupuje s předem připravenými otázkami a hypotézami. Otázky jsou naopak přirozeně vytvářeny až na základě vyprávění respondenta. Povaha celého rozhovoru zajišťuje určitou míru spontaneity výpovědi respondenta.

4 TEORETICKÁ ČÁST

Basketbal je velmi náročnou sportovní hrou s požadavky na fyzické, psychické a mentální schopnosti hráčů. Herním projevem patří mezi sporty s krátkodobým i dlouhodobým zatížením. Úkolem hráčů je dosáhnout v pravidly určeném čase co největšího počtu bodů, a tak překonat soupeře. Hra klade značné nároky na zvládnutí speciálních pohybových dovedností a na kvalitu senzomotorických funkcí. Žádá od hráčů tvořivost, samostatnost v rozhodování, spolupráci v řešení situací, schopnost podřídít se a správně se chovat během utkání. Ve hře se vytváří individuální a skupinové vztahy, využívá se fyzických, psychických a mentálních vlastností hráčů k jejich budoucímu funkčnímu zařazení (podkošovní hráči, křídla, rozehrávači). Pro svou vysokou náročnost je jednou z nejhodnotnějších sportovních her.

4.1 Vznik a vývoj basketbalu

Existují historické důkazy o tom, že již dávno před naším letopočtem měly některé indiánské kmeny na území Latinské Ameriky v oblibě hru, jejímž cílem bylo prohodit míč kruhem, upevněným vysoko nad zemí na zdi. Těžko však můžeme tuto hru považovat za přímého předchůdce basketbalu. Za kolébku basketbalu považujeme rovněž Ameriku, respektive Spojené státy americké, ale až o mnoho set let později, na prahu 20. století. (PETERA, KOLÁŘ 1998)

O původu basketbalu je známo mnoho verzí, které však mají jedno společné. Jeho zakladatelem se stal v roce 1891 profesor tělocviku James Naismith ze Springfield College v USA. Podle jedné z verzí dostal na univerzitě úkol vymyslet pro studenty na zimu jednoduchou zajímavou hru do tělocvičny. Mladý tělocvikář si uvědomoval, že musí vymyslet hru s míčem na omezeném prostoru, a tedy i s omezeným počtem hráčů na hřišti,

kteřá by odpovídale duševní i fyzické úrovni jeho svěřenců, byla bojem muže proti muži, poskytovala napětí a při tom nebyla zdrojem příliš častých zranění. Naismith vyloučil tělesný kontakt soupeřů, odbíjení míče pěstí a zakázal s míčem volně běhat. Naopak bylo možné volně přihrávat, odrážet míč od země (driblovat) a po převzetí přihrávky bylo povoleno udělat několik kroků, aby se běžící hráč mohl zastavit. Stále zde však ještě zůstal problém, jak dosáhnout bodu nebo gólu. Původní záměr, odvozený z amerického fotbalu, položit míč do vymezeného území na zemi, se neukázal jako vhodný. Podle některých pramenů si Naismith vzpomněl na dětskou hru „káča na skále“, jejímž principem bylo přesným hodem vlastním kamenem shodit kameny ostatních soutěžících, které byly na skalce, kam nikdo nedosáhl. Optimální bylo házet kameny lehkým obloukem tak, aby se kámen neodrazil příliš daleko a hráč neztrácel čas, než ho našel. Odtud byl již jen krůček k nápadu zavěsit na opačné stěny tělocvičny bedýnky na ovoce beze dna a trefovat se míčem do nich. Během první zimní sezóny se všichni s hrou teprve pomalu seznamovali, objevovali nové problémy, otazníky i náměty. Hra studenty zaujala natolik, že Naismith v roce 1892 sepsal první pravidla, která měla 13 paragrafů. Basketbal se začal v další sezóně rychle šířit do dalších škol po celých USA. O tři roky později už vznikl první profesionální tým. (PETERA, KOLÁŘ 1998)

Prvními centry basketbalu se staly četné University a College ve Spojených státech, ke kterým se záhy přidaly vojenské akademie, pro které se tento sport ukázal jako ideální náplň tělesné přípravy. Vysoké školy v USA vždy byly a jsou hybnou silou basketbalu v této zemi. Právě odtud se basketbal brzy expandoval do celého světa. Nejvíce se o to zasloužili studenti, učitelé, vojáci a námořníci. (PETERA, KOLÁŘ 1998)

4.2 Basketbal ve světě, NBA

Jako ukázkový sport byl basketbal poprvé předveden již na OH 1904 v St. Louis. Po první světové válce, ve 20. a 30. letech zapustil kořeny v Evropě a Jižní Americe. První mistrovství Evropy se konalo v roce 1935 ve švýcarské Ženevě. Rozmach hry pod koši byl značný, její vývoj včetně pravidel byl v různých částech světa tak odlišný, že si vynutil vznik mezinárodní federace FIBA (Fédération International de Basketball Amateur). Ta byla založena v roce 1932 v Ženevě a mezi jejími osmi zakladateli bylo i Československo. V olympijském programu se basketbal poprvé představil v roce 1936 v Berlíně, kde jasně

dominovaly Spojené státy. Kolébka basketbalu ostatně až na nepatrné výjimky kraluje olympijskému basketbalu dodnes. První mistrovství světa se uskutečnilo v roce 1950 v Argentině. Mistrovství Jižní Ameriky se konalo již v roce 1930, šampionát Asie měl premiéru v roce 1960, Afriky 1962 a v Oceánii v roce 1971. (PETERA, KOLÁŘ 1998)

Nejlepší a nejslavnější basketbalová soutěž - NBA byla založena v New Yorku dne 6. června 1946 jako Basketball Association of America – BAA. V prvním roce se ligy účastnilo 11 týmů, které měly možnost hrát basketbal v hokejových halách. Premiérovým vítězem této profesionální soutěže se stal tým Philadelphia Warriors. Současný název NBA nese od roku 1949. (VANCIL, JOZWIAK 1997)

V současné době se NBA dělí na Západní konferenci (Western Conference) a Východní konferenci (Eastern Conference), z nichž každá se aktuálně skládá ze tří divízi po pěti družstvech. Sezóna NBA se skládá z dlouhodobé části (hrané systémem každý s každým) a závěrečného Play-off hraného vylučovacím systémem. Play-off se hraje zvlášť v každé konferenci, vítězové Východní a Západní konference se na závěr utkávají ve Finále NBA. Každé družstvo odehraje celkem 82 zápasů a ze Západní a Východní konference postoupí vždy 16 týmů do Play-off (8 týmů ze Západní konference a 8 týmů z Východní konference).

Oficiální kontakty profesionální NBA a FIBA se datují od podzimu 1987, kdy se v Milwaukee uskutečnil první „otevřený“ basketbalový turnaj. Profesionálové z NBA se od roku 1992 mohou účastnit olympijských her. Každý, nejen basketbalový fanoušek, má v paměti start amerického Dream Teamu na barcelonské olympiádě. K nejlepším hráčům NBA všech dob patří Wilt Chamberlain, Kareem Abdul-Jabbar, Magic Johnson, Michael Jordan, Shaquille O’Neal, Kobe Bryant nebo LeBron James.

4.3 Basketbal v Evropě

Basketbal se v Evropě zpočátku šířil díky YMCA, což je křesťanské sdružení mladých mužů. První utkání v Evropě vůbec proběhlo 27. prosince 1893 ve francouzské Paříži. Střetnutí zorganizoval Mel Rideout, který po absolvování studia ve Springfieldu sloužil pět let jako ředitel YMCA v Paříži. První mezinárodní zápas se odehrál

v Petrohradě v roce 1909. Tým ruského sociálně-společenského sdružení Maják St. Petersburg v něm porazil YMCA American Team. Od roku 1917 se basketbal šířil i díky přispění amerických jednotek, které se zapojily do bojů první světové války. Přicestovaly s nimi stovky instruktorů tělocviku, kteří tuto hru velmi dobře znali. Zásadní vliv na rozvoj basketbalu v Evropě měla po válce také Mezinárodní tělovýchovná škola YMCA v Ženevě, jejímž ředitelem byl Dr. Emil Berry. Ten se spolu se svým studentem a pozdějším generálním sekretářem Williamem Jonesem a průkopníkem basketbalu ve Švýcarsku Léonem Bouffardem zasloužil o osamostatnění basketbalu, který do té doby patřil pod Mezinárodní atletickou federaci, a o založení Mezinárodní basketbalové federace FIBA 18. června 1932 v Ženevě. (BAŽANT, ZÁVOZDA 2014)

K nejlepším evropským mužským týmům vždy patřily týmy bývalé Jugoslávie a Sovětského svazu. V současnosti jsou to družstva Francie, Španělska, Řecka, Litvy, Ruska, Chorvatska, Itálie a Srbska. Mezi ženami kralovaly hráčky Sovětského svazu, nyní Španělsko, Srbsko, Rusko, Francie a Česká republika. K nejlepším evropským hráčů všech dob patřil Dražen Petrovič a Arvydas Sabonis, mezi ženami Uljana Semjonovová nebo Tatjana Ovečkinová.

4.4 Basketbal v Čechách

Je historicky doloženo, že o vůbec první ukázkou basketbalu v českých zemích se zasloužil učitel tělocviku ve Vysokém Mýtě Jaroslav Karásek. Na podzim roku 1897 se v tomto městě konaly veřejné slavnosti školní mládeže a v jejich rámci učitel Karásek zorganizoval první veřejnou ukázkou košíkové u nás. Napsal o tom ve své publikaci Sport a jeho význam z roku 1909: „Podle americké hry „basket ball“ (házená do koše) zavedena byla u nás velmi rušná hra „košíková“, kteráž u mládeže obojího pohlaví a každého věku došla neobyčejné obliby. Poprvé v Čechách hrána byla veřejně na slavnosti pro mládež školní ve Vysokém Mýtě v roce 1897, kdež ji zavedl spisovatel této stati.“ Karásek měl rád sport a cestování. Na cestě do USA ho nadchly nové, v Evropě tehdy neznámé sporty. V roce 1896 objednal pro měšťanskou školu ve Vysokém Mýtě mnoho sportovního náčiní a míče, mimo jiné pro košíkovou. Své žáky ji pak učil hrát. Na stojan pro skok vysoký ve výši dvou metrů umístil košík o průměru půl metru se sítkou. Hrál libovolný počet hráčů,

kteří byli rozděleni na dvě skupiny. První česky sepsaná pravidla hry Házená do koše vydal v roce 1898 v časopise Sokol Josef Klenka, pražský učitel tělocviku při c. a k. českém Reálném gymnáziu na Praze 1 a ředitel Spolku pro pěstování her české mládeže. Ten přepracoval první oficiální pravidla, která vyšla v úpravě Allena Sergeanta, amerického vychovatele a trenéra. První řízené utkání v basketbalu pod střechou, na opravdové koše a regulární desky, proběhlo na kurzu amerických her v ČSR v roce 1919. Uspořádal ho Čechoameričan Josef Amos Pípal ve středu 17. prosince 1919 v žižkovské Sokolovně. První regulární venkovní utkání rovněž pod vedením J. A. Pípala bylo sehráno na sokolském cvičišti na Letné 4. července 1920, na Den nezávislosti, největšího národního svátku USA. (BAŽANT, ZÁVOZDA 2014)

V roce 1924 rozšířil Československý volejbalový svaz své aktivity o basketbal a změnil svůj název na Československý volejbalový a basketbalový svaz. Prvním předsedou ČVBS se stal Josef Antonín First, vedoucí odboru YMCA v Praze. Zájemci o basketbal přicházeli téměř výhradně z vysokých škol a YMCA. Tito hráči vytvořili intelektuální jádro rodícího se basketbalu. V roce založení sdružoval ČVBS 10 klubů hrajících košíkovou a měl 106 členů. Sokol, největší a nejmocnější tělovýchovná organizace v republice, svazové soutěže dlouhou dobu přehlížel a měl je za doplňkové ke gymnastice. Česká obec sokolská (ČOS) soutěže ČVBS ignorovala a účast sokolů ve svazových soutěžích dokonce zakazovala. Zásadní průlom nastal až v roce 1933 po uzavření dohody mezi ČOS a ČVBS o spolupráci, v níž ČOS uznala ČVBS za jediného reprezentanta ČSR pro odbíjenou a košíkovou na mezinárodním poli. Všechny následující přebory ČOS se pak již hrály podle svazových pravidel a řádů. Sokolští hráči měli i nadále svoji vlastní registraci, ale pro účast na mistrovství ČSR museli mít potvrzení ČVBS. Ten naopak převzal organizační strukturu soutěží sokolských včetně jejich územního rozdělení na okrsky, župy a země. (BAŽANT, ZÁVOZDA 2014)

Československo se stalo jednou z osmi zemí světa, které v roce 1932 založily mezinárodní basketbalovou federaci FIBA. Zakládající listinu podepsal za naši zemi Ladislav Kapucián, který byl v roce 2007 posmrtně uveden do Síně slávy FIBA, jedním z členů výboru se stal Miloslav Marek, který byl později z titulu své funkce pověřen organizací prvního olympijského basketbalového turnaje v historii (1936). V Praze Na Poříčí v budově YMCA odehráli 3. února 1933 Čechoslováci první reprezentační zápas.

Porazili v něm senzačně favorizované Italy 35:32. V hale se tísnilo 137 diváků, pro víc nebylo místo. (BAŽANT, ZÁVOZDA 2014)

První medaile z mistrovství Evropy dovezli hráči Československa v roce 1935 ze švýcarské Ženevy v roce 1935, když obsadili 3. místo. Jediné zlato získali ihned po druhé světové válce, v roce 1946, opět v Ženevě. Celkem získali hráči Československa na evropských šampionátech jednu zlatou, šest stříbrných a pět bronzových medailí. Tu poslední však, stříbrnou, před 30 lety, v roce 1985 v německém Stuttgartu. Na mistrovství světa se jim již tolik nedařilo. Nejen že se jim nepodařilo přivést nějakou medaili, ale celkem se do závěrečného turnaje probojovali pouze 4x, z toho naposled v roce 1982, když obsadili desáté místo. Na olympijské hry postoupili basketbalisté Československa celkem 7x, naposled se jich však zúčastnili v roce 1980 v Moskvě, kde obsadili deváté místo. (BAŽANT, ZÁVOZDA 2014)

Mezi nejznámější hráče naší země patřili Emil Velenský, Jiří Zídek starší, Kamil Brabenec nebo Stanislav Kropilák. V nejlepší soutěži světa nastoupili Jiří Zídek mladší, Jiří Welsch a Jan Veselý, vynikající výkony podává v posledních letech v dresu Barcelony Tomáš Satoranský.

Československé ženy odehrály své první mezinárodní utkání již o 10 let dříve. V Monte Carlu, v rámci Ženských her, které se konaly 4. – 6. dubna 1923, nastoupily proti Itálii, které podlehly těsně 13:15. Československé, potažmo české basketbalistky, byly a jsou na mezinárodní scéně podstatně úspěšnější. Z mistrovství Evropy přivezly celkem 17 medailí, přičemž jednou zvítězily, 8x obsadily druhé a 8x třetí místo. Vůbec první, bronzovou medaili, získaly v roce 1950 v maďarské Budapešti. Jedinou zlatou pak získaly už jako hráčky České republiky v roce 2005 v turecké Ankaře. Na světových šampionátech získaly ženy tři stříbrné a čtyři bronzové medaile, tu poslední, stříbrnou, na domácí půdě v roce 2014 v Brně. Na olympijských hrách se dosud basketbalistky neprosadily, na rozdíl do mužů jsou však pravidelnými účastnicemi turnaje. (BAŽANT, ZÁVOZDA 2014)

K nejlepším basketbalistkám patřily Milena Jindrová, Dana Ptáčková, Erika Dobrovičová, Eva Němcová, Kamila Vodičková a Hana Horáková.

5 PRAKTICKÁ ČÁST

Sportovní veřejnost v Přelouči viděla hrát poprvé košíkovou ve válečných letech 1943 – 1944. Zápasy zorganizoval hráč Uncasu Praha Pračka, který jezdil do Přelouče na návštěvy. Spolu s Kasalem ze Slavie Praha, Polákem z Kabla Kladno, domácím Mirkem Večeřou a fotbalovým brankářem Juklíčkem dali dohromady „základní pětku“. Jarda Polák, který také pravidelně do Přelouče dojížděl, do tajů této hry zasvěcoval přeloučské hráče, především studenty. Po osvobození studovali budoucí členové oddílu ve větších městech, kde měli možnost hrát košíkovou v pravidelných hodinách tělocviku. Ti začali uvažovat o založení oddílu košíkové v Přelouči. (ARCHIV KLUBU BK PŘELOUČ, KRONIKA)

5.1 Začátky košíkové v Přelouči

Odbor košíkové v Přelouči byl ustanoven v lednu 1946. Byl založen oddíl při místní TJ Sokol zásluhou velkých nadšenců pro tuto hru J. Buluška, M. Brebery, V. Jarolíma, L. Velety, M. Štrumla a J. Maršálka. Začátek nebyl nijak snadný, protože chybělo vybavení i zkušenosti. Když Jaroslav Bulušek studoval v roce 1945 v Hradci Králové, byl vyzván předsedou východočeské sekce basketbalu J. Duchkem, aby založili v Přelouči basketbalový oddíl. Tyto se nejsnadněji zakládaly při stávajících tělocvičných jednotách nebo závodech, které vlastnily tělocvičny nebo haly. V Přelouči byla už tradičně silná tělocvičná jednota Sokol s vlastní sokolovnou, což skýtalo snadnější možnost existence basketbalového oddílu. Tehdejší struktura sokolských jednot však nepočítala s existencí oddílů mimo rámec vlastní tělovýchovné náplně. V Přelouči se provozovala cvičení prostná, jako příprava na slety, a cvičení na nářadí pro sokolské soutěže. Mimo to zde byl ještě odbor turistiky a letního dětského táboření. Návrh na založení oddílu košíkové při jednotě pod hlavičkou Sokol Přelouč byl výborem jednoty přijat s podmínkou, že nebudou požadovány žádné finanční prostředky, ani písemné předložení požadavků na cvičení v sále. Vznik oddílu byl umožněn především díky tomu, že rozhodující většina zájemců byla již od začátku členy Sokola, tedy základní tělesné výchovy, a teprve později se chtěla ještě navíc věnovat v rámci sokolské jednoty košíkové. Hned při dalším jednání však vyvstal problém se skutečností, jaké nářadí budou košíkáři potřebovat. S pomocí příznivců oddílu a hlavně rodičů košíkářů, byly tyto počáteční potíže překonány. Byly postaveny první dřevěné konstrukce a na ně zavěšeny koše a činnost mohla být zahájena.

Ekonomickou situaci řešil místní Sokol převážně z nájmu sálu na uspořádání plesů různých organizací města a hlavně uspořádáním vlastních tradičních „Šibřinek“. To přinášelo nadšencům basketbalového oddílu další práci a starosti. Po sobotních plesech, končících často až v brzkých ranních hodinách, bývaly na programu v neděli dopoledne mistrovské zápasy. V silách správce tělocvičny nebylo za tak krátkou dobu dát sál do pořádku tak, aby byl ve hry schopném stavu. Proto se košíkáři scházeli na utkání podstatně dříve, aby uklidili stoly, židle a vyčistili podlahu. Občas se stalo i to, že s odklizením pomáhali i soupeři, aby mohlo střetnutí vůbec začít. Velkým problémem, se kterým se dlouhodobě potýkali, bylo voskování parket před plesy, které mělo umožnit na parketu příjemný klouzavý tanec. Při následných zápasech byly parkety na hranici regulérnosti a soupeři často protestovali. (ARCHIV KLUBU BK PŘELOUČ, ALMANACH VYDANÝ K 50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ BASKETBALOVÉHO ODDÍLU)

První přátelské utkání mužů bylo sehráno po několikátýdenním tréninku dne 17. března 1946 s týmem RG Pardubice s výsledkem 21:21. V prvním mistrovském utkání porazili muži 17. listopadu 1946 družstvo Železničáři Pardubice 30:22. V té době bylo již rovněž v činnosti družstvo dorostenců, o rok později přibyla družstva dorostenek a žáků. (ARCHIV KLUBU BK PŘELOUČ, KRONIKA)

5.2 50. léta

Jak se řadil rok k roku, prožívala přeloučská košíková úspěchy i neúspěchy, tak jak to v životě bývá. Většina pionýrů, kteří stáli u její kolébky, ji zůstala věrná dlouhou dobu, pod koše přivedli i svoje děti, někteří založili basketbalové rodiny, jiní se odstěhovali, ale této hry nezanechali a rádi se vždy na přátelská setkání do Přelouče vraceli a vracejí. V roce 1947 bylo uskutečněno utkání dvou přeloučských jednot – DTJ a Sokol s výsledkem 18:65. Třetím rokem po založení, tedy v roce 1949, zavítal do přeloučské sokolovny poprvé celek z Prahy – Železničáři Aero, kteří ve vyrovnaném utkání zvítězili 28:22. V roce 1951 si dobré práce v oddíle všimli zástupci Státního úřadu pro tělovýchovu a sport a svěřili mu uspořádat dva významné podniky: kvalifikační skupinu dorostenek o postup do přeboru ČSR a I. kolo mistrovství republiky v basketbalu mužů, za účasti Sokola

Žižkov, Koženy Pardubice, Sokola Havlíčkův Brod a přeborníka ČSR, tehdejšího ATK Praha, kde hrálo sedm reprezentantů Československa. Bylo také utvořeno reprezentační družstvo kraje (tehdy Pardubice), do kterého byli z přeloučského oddílu nominováni V. Sojka (muži), L. Bulušek (dorostenci) a dorostenky Kapičková, Prunarová, Kvochová, Svobodová, Podaná a Vobořilová. Na začátku sezóny se změnil název oddílu na Sokol Tesla Přelouč, v jejím průběhu pak byl název Sokol vypuštěn a klub se jmenoval pouze Tesla Přelouč. V roce 1952 navštívil Přelouč trenér národního družstva žen Luboš Dobrý se svojí manželkou, reprezentantkou ČR. V sokolovně provedl dvoudenní instruktáž, která měla později velký význam pro další rozvoj družstev v Přelouči. V prosinci přijel do Přelouče první slovenský tým – Dynamo Košice. (ARCHIV KLUBU BK PŘELOUČ, ALMANACH VYDANÝ K 50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ BASKETBALOVÉHO ODDÍLU)

Družstvo mužů bylo po vítězství v krajském přeboru zařazeno do nově utvořené II. ligy. Tehdejší sestava: Vrba, Rýdlo, Hanzlovský, Sojka, Kudláček, Bulušek J., Večeřa, Vacek, Maršálek.

K šíření zájmu o košíkovou a k rychlejšímu růstu úrovně basketbalových nadšenců tohoto sportu bezpochyby přispělo přijetí Vaška Beránka za správce sokolovny, sokolníka. Tento pracovitý, asi padesátiletý fanda košíkové, nešťastně postižený anginou pectoris, se silnými astmatickými potížemi, umožňoval všem to, co už nikdo nikdy po něm. Bez všech formálností dovoloval v době, kdy byl sál volný, členům oddílu libovolně trénovat. Zájemci často trénovali dlouho do noci i po skončení oficiálních hodin tělesné výchovy. V zimním období nebo za nepříznivého počasí chodívali hrát i v neděli a často trávili na hřišti celý den. Po několik let byly pravidelným srazem basketbalové party v sokolovně velikonoční svátky. Zájemci ze všech družstev zde společně trávili velikonoční neděli a po pomlázce i celé další pondělní odpoledne. Za Vaškovu dobrotu a pochopení mu košíkáři pomáhali při plnění jeho povinností, a to především pomocí při přípravě a úklidu sálu a příslušenství v plesových sezónách. Vašek, jako divák, nikdy nechyběl v hledišti při domácích zápasech, vždy svátečně ustrojený. Po jeho předčasné smrti si basketbalisté dost obtížně zvykali na nové a hlavně jiné vztahy s dalšími správci sokolovny. (ARCHIV KLUBU BK PŘELOUČ, ALMANACH VYDANÝ K 50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ BASKETBALOVÉHO ODDÍLU)

Na počátku padesátých let se stalo módou hrát basketbal na letních hřištích. Každý lepší klub by měl mít své venkovní hřiště, a tak vznikla stavební horečka i v Přelouči.

Místní nadšenci nejprve zjišťovali situaci, jestli by vše šlo finančně zajistit. Toto se jim po různých útrapách díky různým podporám a svépomocným akcím podařilo vyřešit. Neméně pracné však bylo získat souhlas výboru jednoty Sokol, jelikož plánované hřiště mělo být vybudováno na prostranství před sokolovnou. Zde však probíhala každé léto různá veřejná vystoupení sokolské jednoty, předvádějící celou paletu činností Sokola, tj. nejruznější vystoupení společných cvičení od nejmladších žáků přes dorost až po dospělé, vedle toho navíc vybraná družstva všech kategorií na náradích. Přeměnou téměř poloviny prostranství na „košíkářský areál“ by se hřiště stalo na pravidelná vystoupení nepoužitelné. Vedení výboru Sokola bylo tedy zásadně proti, ale naštěstí se v té době místní členská sokolská základna ve všech složkách natolik zvětšila, že by tento prostor stejně nestačil. Vlastní existence Sokola jako šířitele Tyršových myšlenek v tehdejší politickém klimatu se navíc jevila jako velmi nejistá. Práce na hřišti probíhaly s minimální technikou, ale s mimořádnou vervou. Někteří nadšenci pracovali na stavbě téměř denně, často až do tmy. Zajištění levné nebo bezplatné dopravy materiálu, často darovaného, vyžadovalo obrovské úsilí v dojednávání a vyřizování. Ne vždy se vše podařilo, ale díky několika spolehlivým tahounům postupovaly práce úspěšně vpřed. Jednou z perliček je vzpomínka na úpravy povrchu hřiště. Poslední základovou vrstvou pod antukou byla vrstva škváry, která musí být v naprosté rovině. Ta potom určuje kvalitu roviny antuky. Této roviny nelze dosáhnout jinak než perfektním vyrovnáním silničním válcem. Košíkáři si vzpomněli na jednoho člena Sokola, bratra Grégra, který s tímto, tehdy parním válcem, pracoval. Za úplatek sto korun z vlastní kapsy ho přemluvili, že se při pracovním přesunu z Čáslavi do Pardubic zastaví v Přelouči. Po dvou dnech se skutečně kolem 22. hodiny připlížil válec na místo činu a ve 3 hodiny ráno byly úpravy hotovy. Košíkáře překvapil nejen cit, s jakým řidič na stroji pracoval, ale i skutečnost, že do té doby zdánlivě rovná plocha spotřebovala dalších 15 koleček škváry. Po tomto úkonu již stačilo v následujících dnech potáhnout povrch antukou a neustále kropit, válcovat a kartáčovat. (ARCHIV KLUBU BK PŘELOUČ, ALMANACH VYDANÝ K 50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ BASKETBALOVÉHO ODDÍLU)

7. června 1953 bylo letní antukové hřiště před sokolovnou slavnostně otevřeno. Celkem zde bylo dobrovolně odpracováno 3300 brigádnických hodin. Ironií však bylo, že mezitím, než byla stavba hřiště dokončena, stala se podle zahraničních zkušeností šlágrm hřiště asfaltová, která jsou na stavbu podstatně jednodušší. Navíc se při hře nepráší, nešpiní se tolik dresy a nevysmekává se z rukou míč obalený antukovým prachem. Zanedlouho po ukončení prací byla venkovní hřiště basketbalovým ústředím označena za neregulární pro

hraní vyšších soutěží, především pro nepříznivé klimatické vlivy, ovlivňující vlastní hru. (ARCHIV KLUBU BK PŘELOUČ, KRONIKA)

„Basketbal si postupně začínal v přeloučském Sokole budovat lepší pozici. Někteří členové výboru si ho velmi oblíbili a fandili mu. Obzvláště, když viděli snahu basketbalistů překonávat neutěšenou finanční a materiální situaci začínajícího oddílu ve sportu, který byl tehdy popelkou a fotbalisty s chutí nazýván „skleníkovým“. Občas jim také dle svých možností pomáhali. Jedním z nich byl i Bohouš Zajíček, řezník a uzenář, který měl v Přelouči svoji prodejnu. Fyzicky to nebyl nijak sportovní ani sokolský typ, takže při nácvičku na slet musel být vždy na své značce obklopen ze všech čtyř stran kvalifikovanými cvičenci, kteří cvičení dobře znali, protože on si prostná absolutně nepamatoval. Tento bratr Zajíček vlastnil pro své profesní účely malý nákladáček s vplechovanou korbou o rozměru zhruba 3 x 1,5 metru. Používal ho k přepravě prasat a malého skotu, které skupoval v okolních vesnicích. Jednoho dne družstvu mužů zcela selhala doprava k zápasu do Chlumce nad Cidlinou. Chlapi už byli rozhodnutí, že absolvují cestu na kolách, když potkali právě Bohouše. Stačilo několik slov a už všichni odstraňovali z korby zbytky po předchozích pasažérech, které vezl na jatka. Protože neměl auto typované na přepravu osob, nesměli košíkáři vyčuhovat přes postranice. Aby vše vypadalo důvěryhodně, přehodil ještě Zajíček přes korbu provazovou síť, která mu zajišťovala, aby prasata za jízdy nevyskákala. Cesta dopadla úspěšně.“ (SOUKROMÝ ARCHIV P. JAROSLAVA BULUŠKA)

Sezóny 1954 až 1956 se vyznačovaly velkými úspěchy dorosteneckých družstev. Dívky hrály pod vedením L. Buluška kvalifikaci o postup do finále ČSR, ve které obsadily druhé místo za Lokomotivou Ústí nad Labem. Chlapci vedení V. Sojkou vyhráli krajský přebor a v oblastním turnaji v Třebíči obsadili třetí místo. Sezóna 1957 – 1958 byla určitě nejúspěšnější pro starší dorostence, kteří po vítězství v kraji zvítězili i v kvalifikaci před Třebíčí a Baníkem Ostrava a postoupili do finále o titul přeborníka ČSSR mezi posledních pět družstev. Ve finále, které se hrálo v Praze v Nuslích, přece jen nestačili na fyzicky i technicky zdatnější soupeře ze Spartaku Brno, Stadionu Praha, Slovanu Bratislava a Sparty Praha. Tohoto památného finále se s trenérem V. Sojkou zúčastnili Dašek, Čermák, Krejzl, Bednář, Zajíc, Stradiot, Pelikán, Bezdíček a Šejbl. Úspěšné bylo i družstvo žen, vedené J. Buluškem, které po vítězství v kraji postoupilo do II. ligy. Dorostenky startovaly poprvé na tradičním vánočním turnaji v Praze na Vinohradech, kde ve velmi silné skupině podlehly

pozdějším vítězkám z pražské Sparty těsně 22:24. Perličkou sezóny se stalo vítězství dívek nad nováčkem z Lázní Bohdaneč 170:0 a 77 bodů Elišky Rydlové. (ARCHIV KLUBU BK PŘELOUČ, KRONIKA)

V sezóně 1957 – 1958 přeloučské ženy hrály tehdy II. ligu. Zařazeny byly do moravské skupiny, a proto musely několikrát za sezónu cestovat k utkáním na Moravu. Hrály se dvojzápasy sobota – neděle, a protože se v té době v sobotu dopoledne ještě pracovalo, odjížděly z Pardubic rychlíkem po poledni. Hráčky se sjížděly z různých stran, ze svých pracovišť a škol a teprve odtamtud vyrážely na společnou jízdenku se slevou. „Bývaly to občas nervy, když jsem vyhlížel ještě chybějící hráčky krátce před odjezdem rychlíku, ale vždycky to nakonec nějak dopadlo, převážně pak dobře. Ale právě při jednom našem zájezdu jsme na trati z Pardubic do Brna prožili něco, na co se nedá zapomenout. Protože přímých rychlíků tehdy mnoho nejezdilo, býval tento sobotní spoj hodně plný a my jsme měli problém se do něj vůbec dostat. Tento den šlo o poslední sobotu v měsíci, a proto se zvětšil nával ve vlaku ještě o řadu slovenských pracovníků z Jáchymovských dolů, kteří odjížděli domů na několikadenní volno. Ve voze, do kterého jsme nastoupili, jsme se vešli pouze do chodbičky, nemohli jsme pořádně zdvihnout ruce, natož se otočit. U jednoho okénka, k němuž jsme se po chvíli dopravovali, stál jakýsi psovod a u nohou mu ležel urostlý německý ovčák. Holky si neodpustily několik slůvek o psovi, adresovaných ale spíše jeho pánovi, aby mohly navázat konverzaci. Ten ale nereagoval a upřeně sledoval ubíhající krajinu otevřeným oknem. V Moravanech se tlak v chodbičce ještě zvětšil. Po chvílce jsme si všimli, že se vagónem prodírají tři pasažéři snědé pleti, slovensky mluvící dělníci z dolů. Bylo na nich vidět, že jsou během dlouhé cesty již trochu společensky unavení. Mířili do jídelního vozu. Po deseti minutách se vraceli uličkou zpět a každý z nich držel v ruce několik lahví piva. Když se motali kolem naší skupinky, všimli si na zemi ležícího psa. „Bodejt' by bylo místo, když tady s sebou vozí takovýhle potvory!“ prohlásil jeden z nich. „Ten pes má jízdenku stejně jako Vy, tak si ho nevsímejte!“ odpověděl muž, který cestoval se psem. Když šli po nějaké době opět tři vrávorající cestující směr jídelní vůz, tentokrát s prázdnými láhvemi, cestující v chodbičce se uhýbali již s podstatně menší ochotou, což Slovákům podráždilo. „Až půjdu zpátky, tak toho prevíta tady zašlápnu a hned bude místo!“. Psovod muže opět vyzval, aby si hleděl svého, načež se opilý cestující napřáhl a chtěl vojáka udeřit. V tu chvíli vlčák vyskočil, povalil muže a zůstal mu sedět na prsou. Jeho pán neustále stál u otevřeného okna a sledoval ubíhající krajinu, jako by se ho nic netýkalo. Slovák na zemi volal marně o pomoc. Psovod mu sdělil, že pes bude na něm

sedět tak dlouho, dokud on bude chtít. Po chvíli se plácnul do nohy a pes si poslušně lehl na své místo. Onen postižený ztratil chuť na další osvěžování, vrátil se zpět na své místo a způsobil cestoval až do Brna. Naše holky psa pochválily, načež jeho pán prohlásil, že veze psa z mezinárodní soutěže psů obranářů, kde získal zlatý obojek za první místo.“ (SOUKROMÝ ARCHIV P. JAROSLAVA BULUŠKA)

5.3 60. léta

Velmi dobrého umístění ve II. lize dosáhly **ženy** pod vedením L. Buluška. O třetí místo se zasloužily hráčky Bulušková, Dašková, Chotěbořská, Košková, Krejchová, Rydlová, Vašíčková, Zumrová, Turynová a Kudláčková. Největší událostí na závěr sezóny 1963 byl start prvního zahraničního celku v Přelouči. Muži hostili v mezinárodním utkání celek z ČLR – Chien Wie. Hosté startovali na mezinárodním turnaji bezpečnostních sborů v Pardubicích, a protože závod Tesla Přelouč byl patronem tohoto družstva, podařilo se utkání sjednat. Zápas skončil porážkou domácích 45:88. Body přeloučských zaznamenali Rydlo a Voňka 10, Dašek 9, Zajíc 8, Beránek 6 a Vacek 2. V sezóně 1963 – 1964 při druholigovém utkání s RH Pardubice vyrukoval oddíl s krásným světelným ukazatelem skóre, minut a osobních chyb. O tento skvost se zasloužili velkou měrou zaměstnanci přeloučské Tesly, členové basketbalového oddílu. V roce 1967 se z velkého náboru chlapců začalo vytvářet velmi dobré **družstvo žáků**, které pod vedením L. Buluška a V. Sojky slavilo po několik let skvělé úspěchy nejen na úrovni kraje, ale i na turnajích v Praze a Bratislavě. Stejně jako dorostenci v roce 1958 se i toto družstvo probojovalo do finále ČSR v Ústí nad Labem, kde mezi osmi nejlepšími celky obsadilo sedmé místo před týmem Spartaku Žižkov. V této úspěšné partě nastupovali Cepl, Havránek, Jakubík, Kadavý, Lazar, Mergl, Plaček, Sojka, Večeřa, Zámečník a Zeman. **Starší dorostenci** byli nejúspěšnějším mužstvem i v další sezóně, když obhájili krajský titul. Opakem však byly výkony **mužů**, kteří hráli v té době velice slabě. Ke dvěma střetnutím se ani nesešli, a tak poslední místo v soutěži znamenalo sestup do II. třídy kraje, což bylo v dějinách oddílu poprvé a znamenalo to velké zklamání. Ihned v následující sezóně 1970 – 1971 byl celek mužů omlazen příchodem hráčů z úspěšného dorostu, což se projevilo i na výsledcích. Tým se vrátil do přeboru kraje I. třídy. (ARCHIV KLUBU BK PŘELOUČ, KRONIKA)

„Naše ženy vytvořily dobrou partu a některé kromě kolektivních tréninků chodily ještě na individuální nácvik střelby. Dá se říci, že v té době byly v tělocvičně více než doma. Výsledek se dostavil a vyhrály krajský přebor a postoupily do kvalifikace o postup do II. ligy. Organizačně byl tehdy oddíl na výši. Výbor cílevědomě řídil práci oddílu, trenérská rada složená z trenérů všech družstev každé pondělí hodnotila výsledky zápasů z minulé neděle. Díky tomu, ale i dobrým kontaktům některých našich trenérů s tehdejšími basketbalovými ústředím byl uspořádáním kvalifikačního turnaje o postup do II. ligy pověřen náš oddíl košíkové. Zorganizovali jsme ho velkoryse, mnohé jsme okoukali právě na mistrovství Evropy v Praze, jako například impozantní společné nástupy obou soupeřů z vestibulu za reprodukováného pochodu (v našem případě Sukův Nový život) apod. Už vítězné tažení žen v krajském přeboru přitahovalo značné množství diváků, přesto návštěvnost na kvalifikaci předčila všechna naše očekávání. I když nebylo zvykem otvírat pro diváky malý balkón, situace si to při této příležitosti vynutila. A po našem prvním vítězném zápase dokonce přišlo tolik dalších, že bylo nutno přezuté vpustit i pod balkón, což bylo vždy před tím tabu. Vrchním rozhodčím a současně i řídicím delegátem Ústřední basketbalové sekce byl určen Dr. Petr Zuman, občanským povoláním vědecký pracovník v oboru fyzikální chemie ČSAV v Praze, ale jinak aktivní zkušený ligový i mezinárodní rozhodčí. Některé zápasy taky spoluřídil a vzpomínám na něj při jednom našem „nerváku“. Po několika minutách hry se divákům začalo zdát, že vše, co píská Zuman, je proti nám. Proto se začaly některé skupiny projevovat hlasitou nevolí, což se stupňovalo už vlastně s každým dalším jeho písknutím. Potom sem tam spadla na hřiště mince z balkónu, když ani to nepomohlo, začali se někteří diváci trousit z balkónu dolů pod něj. Tam měli lepší kontakt s aktéry na hřišti a projev jejich nevole byl odtud mnohem patrnější. Když o něco později došlo ke skutečně spornému rozhodnutí, začal var, který už Zumana vystrašil natolik, že přerušil zápas a volal k sobě vrchního pořadatele. Dodnes vidím, jak k němu loudavým krokem došel Tonda Turyna, vrchní pořadatel. Když vyslechl Zumanův požadavek o zjednání klidu a pořádku mezi diváky, jakož i zajištění osobní bezpečnosti rozhodčích, odvětil mu Tonda stroze: „Když budeš takhle pískat, já budu první, kdo ti ji vypálí!“ A odešel. Zápas se pak dohrál v klidu a v dobré pohodě i spokojenosti diváků.“ (SOUKROMÝ ARCHIV P. JAROSLAVA BULUŠKA)

Obětavost a bezmezná bojovnost většiny žen se projevovala poměrně často. Potvrzuje to následující příhoda. „V jakémisi náhradním termínu, ve všední den odpoledne, jsme doma hráli mistrák. Nevím už přesně proč, ale krátce před začátkem jsme disponovali pouze čtyřmi přítomnými hráčkami, což jak známo znamenalo kontumační výsledek v náš neprospěch. Když jsme vyhodnotili situaci, jako jediná možnost se nám jevilo doběhnout pro hráčku bydlící nejbližze sokolovně. Dívka, která pro ni běžela, ji vytáhla z vany, takže ona spásná pátá hráčka byla dotažena svojí spolužačkou neučesaná, neupravená, napůl ustrojená do tělocvičny pět minut před uplynutím čekací doby, čímž nás zachránila. Zápas jsme zvládli úspěšně. Tatáž hráčka v zápase s našimi největšími rivaly Dynamem Pardubice vyvolala paradoxní situaci, když po nuceném odchodu spoluhráčky ze hřiště pro pět osobních chyb ji střídala. Výsledek byl na vážkách a já ji na střídačce před nástupem hecoval... „Musíš bojovat!“. Po získání míče pod soupeřovým košem si uvědomila svoji zodpovědnost a s plným nasazením procházela driblingem až pod vlastní koš, na který bohužel úspěšně vystřelila. Nejzajímavější však bylo to, že dokázala zmást snad všechny na hřišti. Soupeřky z Pardubic postavily zónu a bránily náš koš a naše hráčky na něj útočily. Já jsem na holky křičel: „Co děláte?“, kolega z druhé lavičky: „Holky, nechte je!“ (SOUKROMÝ ARCHIV P. JAROSLAVA BULUŠKA)

Od založení oddílu táhla se po celou dobu naší činnosti jako červená nit rivalita s Pardubičáky. Nejprve mezi družstvy mužů, později žen a posléze i dorostu a žáků. Pardubické družstvo mužů vedené basketbalovým nadšencem a hrajícím trenérem Šuhájkem mělo větší zkušenosti, ovšem díky jakési na tehdejší dobu zcela zvláštní „odvazanosti“ právě svého trenéra a případných jeho mladších následovníků mívalo velmi často nejružnější konflikty. Obzvláště pak při veškerých sportovních stycích s námi nám prakticky všichni hráči dávali najevo jasnou nadřazenost. Často se při svých zápasech v Přelouči chovali jako vandalové, ničili zařízení v šatnách i tělocvičně a výbor jednoty už uvažoval o požádání policejní asistence při jejich „návštěvách“ v sokolovně. I přesto jsou zásluhy trenéra Šuhájka o košíkovou ve východních Čechách nesporné. Ze vzájemných styků bych chtěl uvést dvě malé příhody. Když jsme hráli na počátku naší éry, kdy existovalo jen družstvo mužů, hráli jsme zápas v Pardubicích za početné účasti obecenstva. Tenkrát se hrávalo v sálu hotelu Grand. Někdo z našich hráčů se vyfauloval a musel nuceně střídat. Tenkrát platilo pravidlo, že střídání muselo být provedeno do 30 sekund. Tím nepřipraveným, kdo měl jít na hřiště, byl Pepák. Čas ubíhal a on stále v tepláčkách zápolil s bundou přes hlavu a nemohl ji sundat. Zachránit ho chtěl Marša, který k němu přiskočil a

cuknul tepláky až na kotníky. Bohužel i s trenýrkami. Obecenstvo se náramně bavilo. O něco trapnější situaci jsme zažili v Praze, kde jsme už mnohem později hráli s UDOU mistrák. Protože jsme prokazovali vzestupnou tendenci při šíření košíkové na východě Čech, propagovalo nás i samo Ústředí basketbalového svazu, a proto tento náš zápas zařadili jako předzápas významného derby dvou nejlepších pražských ženských družstev, bojujících o titul mistra republiky, Orbisu a Sparty. Balkóny diváky doslova přetékal. Po našem skončeném zápase, který jsme prohráli, jsme šli do sprch. Jak už bylo zvykem našeho hrajícího trenéra Věči, hned pod sprchou se začerstva analyzovaly chyby ze zápasu, a to jako obvykle se značnou vervou. V debatě jsme pokračovali i cestou směrem do šatny. V neznámém prostředí jsme však koupelnu opustili špatnými dveřmi a najednou jsme se všichni oděni pouze v ručníkách přes rameno ocitli v prostoru sálu uprostřed diváků očekávajících příchod obou ženských týmů. Z debaty nás probral až jekot a vřiskot davu lidí. (INTERVIEW S P. LUBOŠEM BULUŠKEM)

5.4 70. léta

4. prosinec 1971 byl pro oddíl významným dnem. Bylo uskutečněno setkání všech současných a bývalých členů v rámci oslav 25. výročí založení košíkové. Ze všech koutů republiky se do Přelouče sjelo 44 hostů, takže při slavnostní schůzi bylo přítomno celkem 90 členů a příznivců tohoto sportu. Všichni se tehdy dohodli, že pokud to bude možné, budou se vždy po pěti letech pravidelně scházet.

V sezóně 1971 - 1972 hrála v soutěžích družstva mužů, mladších dorostenců a mladších dorostenek. **Tým žen** nebyl bohužel pro malý počet hráček do přeborů přihlášen. Nutno podotknout, že po 22 letech zanechala aktivní činnosti dlouholetá hráčka Přelouče Marie Krejchová. Konečné účtování na konci sezóny bylo celkem úspěšné, když **mladší dorostenci** vybojovali ve své soutěži bronzové medaile, **muži** skončili na pátém a **dorostenky** na osmém místě.

Vynikající bylo konečné umístění všech týmů v sezóně 1972 – 1973. **Muži a starší dorostenci** obsadili v krajském přeboru druhé místo, **dorostenky** byly osmé a nově založený **tým minižáků** obsadil třetí pozici. **Ženy** se do soutěže opět nepřihlásily, ale

zúčastnily se alespoň 1. ročníku turnaje seniorek v Hradci Králové, ve kterém zvítězily před TJ Praha Petřiny, Železničáři Hradec Králové a Dynamo Hradec Králové.

Ještě lepších výkonů dosáhla přeloučská družstva v sezóně následující, tedy 1973 – 1974. **Muži, ženy a minižáci** obsadili shodně v oblastním přeboru druhá místa, **starší dorostenci** byli pátí. 26. 2. 1974 proběhla v sokolovně zdařilá beseda s basketbalovými reprezentanty ČSSR Jiřím Ammerem a Zdeňkem Doušou, Františkem Formánkem z Rudé hvězdy Pardubice a trenérem RH Pardubice a přeloučským odchovancem Lubošem Buluškem. Právě pod vedením tohoto muže dosáhli na konci sezóny vynikajícího úspěchu **minižáci** na skvěle obsazeném turnaji, který uspořádal v rámci oslav Dne dětí basketbalový oddíl Sklo Bohemia Poděbrady. Přeloučští chlupci zde zvítězili před domácími (o 14 dní dříve obsadili na přeboru ČR 2. místo), Spartakem Roudnicí (v ČR 4.) a RH Pardubice (v ČR 7.)

Další radost přinesli **minižáci** přeloučským basketbalovým příznivcům v sezóně 1974 – 1975, když na velmi silně obsazeném turnaji ve Žďáru nad Sázavou obsadili celkové druhé místo za domácími hráči. V rámci krajského přeboru se **muži** umístili na 3. místě, **ženy** byly páté, **dorostenci** devátí, **žáci** obsadili šestou a **minižákyně** sedmou příčku. 11. prosince 1976 dorazilo do sokolovny 100 členů a hostů, aby si při oslavách třicátého výročí založení košíkové v Přelouči nejen zavzpomínali, ale i zasportovali. (ARCHIV KLUBU BK PŘELOUČ, KRONIKA)

5.5 80. léta

Velmi výrazného úspěchu dosáhlo přeloučské družstvo v sezóně 1980 – 1981. **Žákyně** vedené Lubošem Buluškem a Jaroslavem Jindříškem získaly titul přeborníka kraje a probojovaly se na přebor ČSR, který se konal v Bruntále. Zde děvčata obsadila pěkné sedmé místo. O tento úspěch se zasloužily: Brudná, Jindříšková, Kožená, R. Slavíková, H. Slavíková, Hledíková, Šandová, Škrhová, Vozábová, Stárková, Žoldáková, Černovská a Nohejlová. 14. listopadu se sešlo v sokolovně 125 košíkářů různého věku, na tradičním setkání u příležitosti 35. výročí založení tohoto sportu v Přelouči. Většina z nich si během dne dosytosti zasportovala a všichni si po slavnostní schůzi zavzpomínali na časy v přeloučských dresech.

V následující sezóně 1981 – 1982 byl tento kolektiv již jako tým **mladších dorostenek** opět úspěšný a v přeboru kraje vybojoval krásné druhé místo, což zaručovalo postup do kvalifikace o přebornice republiky. Dívkám se vybojovat účast bohužel nepodařilo, když nedokázaly porazit silné týmy z vrcholových středisek mládeže – Spartu, Opavu, NHKG Ostravu a Brno.

Další vydařená beseda v přeloučské sokolovně proběhla 15. 3. 1984. Jejím hlavním protagonistou byl zasloužilý mistr sportu a nejlepší basketbalista ČSSR, reprezentant Stanislav Kropilák, který v té době vojákoval pod L. Buluškem v RH Pardubice. Stano při ní zavzpomínal na svoje basketbalové začátky, na mistrovské tituly v Interu Bratislava a na Olympijské hry v Moskvě. Rovněž poutavě povyprávěl o nejvyšší zámořské basketbalové soutěži NBA, kterou měl možnost sledovat na vlastní oči.

O prázdninách před sezónou 1985 – 1986 se uskutečnilo setkání s Československou reprezentantkou Alenou Weisserovou (Kopeckou), jejíž rodiče pocházejí z Přelouče. Alena vyprávěla o svých zážitcích při zájezdech do zahraničí, zejména Číny, Korey a Sovětského Svazu.

V sobotu 15. listopadu 1986 se při oslavách 40 let od založení oddílu sjelo do přeloučské sokolovny ze všech koutů republiky na 120 účastníků, současných i bývalých basketbalistů, aby si opět po pěti letech zavzpomínali, navzájem se pozdravili a hlavně ještě si zahráli a zastříleli do bezedných košů.

Ke stinným stránkám sezóny 1986 – 1987 patří poslední příčka **mužů** v soutěži, a tím i po 17 letech sestup do II. třídy kraje. V této soutěži naštěstí zůstali pouze jeden rok, když se jim pod vedením hrajícího trenéra M. Buluška podařilo vrátit zpět do krajského přeboru.

První, dosud jediný mezinárodní zápas, byl viděn v Přelouči v roce 1963. Tehdy se zde představili hráči z Čínské lidové republiky. Na začátku sezóny 1988 – 1989 odehráli v sokolovně své zápasy dorostenci a muži z francouzského města Toulouse. Zhruba před stovkou diváků se podařilo oběma přeloučským týmům zvítězit. I další dvě mezinárodní utkání, proti BSG Halle z NDR, dopadla pro nás úspěšně. Na konci sezóny oplatili přeloučáci hráčům z východního Německa návštěvu. Své město a oddíl reprezentovali úspěšně, když 2x přesvědčivě zvítězili. (ARCHIV KLUBU BK PŘELOUČ, KRONIKA)

5.6 90. léta

Nejlepším družstvem sezóny 1990 – 1991 bylo **družstvo minižáků**, které vybojovalo po dlouhé době pro přeloučský basketbal třetí, místo a tím i bronzové medaile. Za zmínku stojí, že členy tohoto týmu byli Otakar Marek, pozdější mládežnický reprezentant a dlouhodobý hráč nejvyšší soutěže za BK Pardubice, BK Ústí nad Labem a BK Slavii Kroměříž, a Petr Hruša, v současnosti mezinárodní basketbalový rozhodčí.

Následující sezóna začala slavnostně. 9. listopadu 1991 ožila celá sokolovna, když se po pěti letech opět sešlo 120 současných i bývalých členů oddílu při oslavách 45. výročí od založení oddílu. Po celodenních basketbalových soubojích hráčů a hráček všech generací a krátké schůzi se za zvuků hudby rozproudil přátelský večer, na kterém si všichni účastníci měli možnost popovídat a zavzpomínat nad krásnými kronikami. Dalším slavným dnem byl 3. červen 1992, kdy se **muži** podruhé v historii utkali s mistrem ČSFR – USK Praha. Shodou okolností se v roce 1964 střetli se Slavií Praha VŠ. Nešlo ani tak o výsledek, ale o dobrou podívanou pro přeloučské diváky. I přes velmi dobrý výkon domácích se především v závěru zápasu projevila mnohem lepší trénovanost a především výšková převaha vysokoškoláků. Hosté zvítězili 102:40 (49:26).

Sezónu 1993 – 1994, tedy 47. sezónu, lze označit za velmi úspěšnou a to v kategorii mladších dorostenců a minižáků. **Dorostenci** se pod vedením Bohuslava Kuchyňky a Jiřího Tobiáška stali oblastními přeborníky pro rok 1994 a vybojovali si právo účasti v kvalifikaci o I. ligu. Zde však bohužel, jako nejmladší celek ze čtyř účastníků, neměli naděje proti zkušenějším, starším a fyzicky zdatnějším soupeřům a všechna svá utkání prohráli. Byla to však pro ně vynikající sezóna, kterou oddíl v této kategorii dlouho nepamatoval. **Minižáci** hned ve své první soutěžní sezóně obsadili v oblastním přeboru druhé místo. Přeloučský tým byl všemi trenéry soupeřů obdivován a hodnocen za svoji rychlost, dravost, tvrdou obranu, dobrou kombinaci a solidní střelbu.

I v následujících dvou sezónách, 48. a 49. dosáhla největších úspěchů obě mládežnická družstva chlapců. **Starší dorostenci** obsadili nejprve třetí, potom druhé místo, **žáci** byli pátí a třetí.

Opět po pěti letech, v sobotu 9. listopadu 1996, se sešlo v sokolovně téměř 170 bývalých i současných basketbalistů a hostů, aby oslavili půlstoletí od jeho vzniku v

Přelouči. Po celý den probíhaly basketbalové zápasy hráčů nejrůznějších kategorií. Po tradiční krátké schůzi následovala volná zábava a pozdní soutěž ve střelbě trestných hodů a trojek. Další možnost do bojů o postup do ligy **mladších dorostenců** měli po vítězství v krajském přeboru chlapci pod vedením J. Priessnitze, P. Tužila a A. Kaliny. Jenom menší zkušenost našich chlapců zapříčinila, že družstvo obsadilo až třetí místo, když kolektivy Trutnova a České Třebové disponovaly o rok staršími hráči.

To, co se nepovedlo v sezóně 1996 – 1997, se podařilo o rok později. Třetí místo v oblastním přeboru **starších dorostenců** zajistilo chlapcům účast v kvalifikaci o ligu. Ta se jim tentokrát vydařila a chlapci a jejich trenéři si splnili své tajné sny. V celé sezóně byl tahounem družstva Michal Mířejovský, který později odehrál několik zápasů za A družstvo BK Pardubice v nejvyšší soutěži mužů.

V následující, v pořadí 52. sezóně opět jasně převyšovala mládežnická družstva dospělá. **Starší dorostenci** v lize vybojovali díky 7 výhrám a 11 porážkám sedmé místo, a tím si zachovali ligovou příslušnost. **Dorostenky** se staly nejúspěšnějším týmem oddílu. Po loňském 4. místě v oblasti se po skončené sezóně staly přebornicemi pro rok 1999 a ve svém krátkém tříletém působení tak zaznamenaly výrazný úspěch, o který se s trenérem V. Rambouskem zasloužily studentky Gymnázia v Přelouči. Tento úspěch byl nakonec zvýrazněn ještě tím, že mužstvo po neúspěšné kvalifikaci o postup do ligy s Novou Pakou nakonec do ligy postoupilo, když Paka svou účast odřekla. O postup se zasloužily hráčky Jánská, Kasalová, Fialová, Křivková, Bahníková, Hlavatá, Myšičková, Rambousková, Nováková a Nevolová. Zcela odlišnou sezónu prožili přeloučtí **muži**, kteří se kvůli špatné docházce na tréninky i zápasy prakticky od zahájení soutěže neustále pohybovali na chvostu tabulky. Podařilo se jim pouze 3x zvítězit, což znamenalo pád do krajského přeboru II. třídy.

Přestože přeloučtí **muži** hráli v sezóně 1999 – 2000 pouze okresní přebor, celá sportovní veřejnost a příznivci basketbalu hojně navštěvovali mistrovská utkání v místní sokolovně. Některé zápasy **ligových dorostenců a dorostenek** sledovalo až 120 většinou spokojených diváků. Chlapci měli ve své skupině družstva Děčína, Mladé Boleslavi, Sokola pražského, BC Chrudim, Litoměřic, Trutnova a Sparty Praha. Pouze horší skóre ze vzájemných zápasů s Litoměřicemi odsunulo přeloučské chlapce z bronzové příčky na čtvrté místo. Tento úspěch byl do této doby v dějinách oddílu u mládeže ojedinělý. Nejlepším střelcem družstva byl Milan Sojka, který se v následujících sezónách prosadil

v nejvyšší basketbalové soutěži mužů v týmu BK Pardubice. Premiérová sezóna skončila v dorostenecké lize úspěšně i pro starší dorostenky, které vybojovaly proti podstatně zkušenějším soupeřkám převážně z Moravy velmi pěkné sedmé místo, když se jim podařilo z 18 střetnutí 6x zvítězit. (ARCHIV KLUBU BK PŘELOUČ, KRONIKA)

5.7 První dekáda 21. století

Další, 54. sezóna, byla pro **starší dorostenky** čtvrtou v jejich hráčské kariéře. Po dvou letech v krajském přeboru nastupovaly dívky druhý rok v lize a dosáhly svého basketbalového vrcholu. Celý kolektiv svým svědomitým přístupem k tréninku i k utkání byl příkladem pro ostatní týmy a děvčata ještě v současnosti na tuto dobu velmi ráda vzpomínají. Hráčky odehrály 24 ligových střetnutí, z nichž se jim podařilo 11x zvítězit a obsadit sedmé místo. Alena Nováková se stala se 450 body druhou nejlepší střelkyní soutěže. Rozloučení s ligou si **dorostenci** představovali určitě lépe. Díky častým zraněním a nemocem během celé sezóny obsadili sedmé, předposlední místo. Z 28 mistrovských utkání zvítězili 10x. **Ženám** v oblastním přeboru o jedno vítězství utekla třetí příčka, **muži** se po roční odmlce, kdy oblastní soutěže nehráli, umístili na předposledním, desátém místě. Za zmínku stojí ještě fakt, že zatím bez účasti v soutěži pod vedením M. Bulůška, L. Pacáka a M. Půlpána pilně trénovalo 30 **minižáků**, díky kterým se přeloučský basketbal v následujících sezónách dostal do podvědomí mnoha příznivců košíkové v celé republice.

V sobotu 17. 11. 2001 hýřila sokolovna opět basketbalem. Po celý den i večer zde probíhaly oslavy k 55. výročí založení tohoto sportu v Přelouči. Přípravný výbor celého setkání pozval přes 300 bývalých i současných hráčů z celé republiky, kteří pod bezednými koši v sokolovně startovali. Nakonec se sjelo do Přelouče na 130 hostů z různých dálek. Z té největší, z kanadského Edmontonu, dorazili manželé Sýkorovi, které v mládí spojil v Přelouči právě basketbal. Na večerní schůzi byli odměněni přítomní zakladatelé oddílu. Nejúspěšnějším týmem sezóny 2001 – 2002 byly **ženy**, posílené o loňské ligové dorostenky, které obsadily v krajském přeboru druhé místo. Na třetí místo v krajské soutěži dosáhli omlazení **muži**, **nejmladší minižáci** vybojovali ve své první soutěžní sezóně v konkurenci o rok až dva starších chlapců rovněž bronzové madaile.

Na úspěchy bývalých ligových dorostenek se podařilo navázat **družstvu žen** v následující sezóně. Po 36 letech se jim pod vedením Vlastimila Rambouska podařilo zvítězit v oblastním přeboru a po 42 letech vybojovat v kvalifikaci s týmy Jihlavy a Orlové postup do 3. ligy. O tento úspěch se zasloužily hráčky D. Rambousková, Nováková, Hlavatá, Roubová, Havelková, Žáková, Němečková, Juríková, Richterová, L. Rambousková, Kasalová a Křivková. Dalšího celkového vítězství v oblastním přeboru v tomto roce dosáhli pod vedením Pavla Tužila **mladší dorostenci**. Po úspěšné kvalifikaci proti chlapcům z Jičína a Trutnova vybojovali postup do dorostenecké ligy. Za tento tým nastupovali Jeřábek, Pála, Karásek, Pitka, Zikmunda, Svoboda, Dvořáček, Kolman, Kautský, Sobotka, Novák, Hrdý, Novotný, Nebřenský, Šplíchal, Kubát, Tužil, Haas a Teplý. Do třetice se podařilo zvítězit v oblastním přeboru **nejmladším minižákům** pod vedením Martina Buluška, Lubora Pacáka a Miloše Půlpána, a to bez jediné porážky. Jako vítězové pak odjeli na závěrečný turnaj nejlepších družstev České republiky do Mohelnice, kde obsadili nádherné páté místo.

Sezóna 2003 – 2004 byla pro **družstvo žen** trochu smolná. Pro zranění vůbec nenastoupila nejlepší hráčka A. Nováková, téměř polovinu zápasů musely vynechat i Nevolová a Žáková. Děvčata obsadila ve třetí lize předposlední, devátou příčku a spadla zpět do oblastního přeboru. **Mladším dorostencům** se rovněž ligu nepodařilo udržet. Během sezóny odehráli 22 mistrovských utkání, v šesti z nich zvítězili. V některých z nich jim chybělo potřebné štěstí, v některých nejlepší hráč A. Zikmunda, který hrál ve stejných termínech utkání dorosteneckou extraligu za BK Pardubice. **Muži** se dokázali zlepšit a obsadili v krajském přeboru třetí místo. Dvě soutěže hráli v tomto ročníku **mladší minižáci**. Kromě své kategorie je trenéři přihlásili i do kategorie starších minižáků. Družstvo navázalo na výborné výkony z loňské sezóny a opět bez porážky vyhrálo soutěž mladších a mezi staršími obsadilo krásné třetí místo. Díky celkovému vítězství v krajském přeboru mladších minižáků si vybojovali právo účasti na Festivalu minibasketbalu v Litoměřicích, který byl neoficiálním mistrovstvím České republiky. Zde v konkurenci nejlepších 18 týmů vybojovali skvělé čtvrté místo, za Pískem, Ostravou a Brnem. Nakonec jeden rekord. 21.2 2004 zvítězili minižáci nad SŠB Pardubice 181:0, čímž vymazali rekord dorostenek 170:0 z roku 1960.

V následující, 58. sezóně, se **mužům** podařilo pod vedením Jiřího Priessnitze a Ladislava Krále zvítězit v oblastním přeboru a vrátit se po šesti letech zpět do

Východočeské ligu. Celkem odehráli 30 utkání, z toho 27 vítězných. V jednadvaceti zápasech překonali stobodovou hranici, družstvu Moravské Třebové nastříleli dokonce 203 bodů! I **ženám** se podařilo v oblastním přeboru zvítězit. Svůj start v kvalifikaci o třetí ligu musely dívky bohužel díky nevyhovujícím rozměrům hřiště oželeť. **Starší dorostenci** obsadili v oblastním přeboru krásné třetí místo. Ve 32 střetnutích opět **starší minižáci** nenašli přemožitele a při skóre 3231:839 suveréně zvítězili v oblastním přeboru. Los bohužel nepřál tomuto týmu v kvalifikaci na mistrovství České republiky. Na turnaji v Ostravě chlapi nejprve překvapivě poprvé v kariéře porazili BBK Brno, potom jasně prohráli s favorizovaným domácím týmem Snakes Ostrava a nakonec v prodloužení o bod podlehli týmu Sokol Vyšehrad. Chut' si alespoň spravili celkovým vítězstvím na Festivalu minibasketbalu v Prostějově, kde například porazili silný tým USK Praha. Nejsmutnější tečkou za touto sezónou bylo však náhlé umrtí jedné z nejvýznamějších osobností přeloučského basketbalu, pana Vlastimila Sojky.

Uplynulo dalších pět let a sobota 4. listopadu patřila opět těm, kteří se rozhodli oslavit 60. výročí založení basketbalového oddílu. Během dne se na palubovce sokolovny vystřídala všechna družstva, včetně zájemců z řad příchozích. Na slavnostní schůzi zhodnotil předseda oddílu Vlastimil Rambousek uplynulé pětileté období, předal upomínkové předměty zasloužilým členům a zavzpomínal na ty, kteří se již tohoto setkání nedožili. Sezónu 2005 – 2006 zahájili úspěšnou kvalifikací o žákovskou ligu **mladší žáci**, když v Ostravě zvítězili nad chlapi z Jindřichova Hradce a NH Ostrava. Jedná se asi o největší úspěch přeloučského basketbalu, protože je to soutěž nejvyšší. V obrovské konkurenci družstev velkých basketbalových měst, jako jsou Praha, Brno, Pardubice, Ostrava, Písek, Hradec Králové, Ústí nad Labem, Plzeň nebo Mladá Boleslav obsadili celkově nádherné páté místo, když jim pouze o jedno vítězství utekl postup na závěrečný Final four. Pod vedením trenérů Martina Buluška, Lubora Pacáka a Miloše Půlpána se o to zasloužili: L. Bulušek, L. Pacák, V. Pacák, T. Bělka, J. Dašek, P. Heřman, M. Hývl, J. Kmošek, D. Machač, L. Machek, J. Pospíšil, T. Suchánek, F. Šandera, J. Šimon, M. Šindelář, J. Dvořák, M. Dlask aj. Vyskočil. **Ženy** i díky zraněním, nemocem a studijním povinnostem hlavně v závěrečných zápasech obsadily v oblastním přeboru 4. místo. **Muži** ve své první sezóně ve Východočeské lize vybojovali konečné jedenácté místo ze čtrnácti účastníků. K dosaženým výsledkům přispěly jak menší zkušenosti, tak zdravotní problémy, pracovní vytížení a hlavně „domácí prostředí“ v hale ve Chvaleticích, kde museli, kvůli nevyhovujícímu hřišti v přeloučské sokolovně, své domácí zápasy odehrát.

60. sezóna přeloučského basketbalu byla velmi úspěšná pro všechny kolektivy. Nejlepších výsledků, jako již tradičně, dosáhly mládežnické týmy. **Muži A** se pod vedením trenérů J.Priessnitze a L.Krále probojovali do Play off Východočeské ligy, kde hned v prvním kole narazili na pozdějšího vítěze Spartak Rychnov nad Kněžnou. Po vyrovnaných soubojích sice obě utkání prohráli, ale jejich výkony byly příslibem do dalších sezon. Všechny své zápasy odehráli muži ve chvaletické sportovní hale, kde se však naplno projevilo to, že zde nemají možnost trénovat. Cizí prostředí se samozřejmě projevilo i v slabší návštěvnosti přeloučských příznivců. **Družstvo žen** si v oblastním přeboru pod vedením Z. Dudy vedlo opět úspěšně a obsadilo tradiční 4. místo. V prvním kole Play-off sice přeloučské hráčky hladce vyřadily tradiční rivalky z Havlíčkova Brodu, ve druhém ale podle očekávání podlehly basketbalistkám Hradce Králové a obsadily čtvrtou příčku. **B družstvo mužů** pod vedením trenérů P. Tužila staršího, P. Tužila mladšího a V. Priessnitze obsadilo v Oblastním přeboru Pardubického kraje celkové 6. místo. Toto družstvo začalo fungovat jako záložní tým „A“ družstva ve Východočeské lize. Nejúspěšnějším kolektivem minulé sezony byli **kadeti U16**, čili chlapci do 16 let, které vedli M. Bulušek, L. Pacák a M. Půlpán. S velkým přehledem zvítězili v oblastním přeboru mezi o jeden až dva roky staršími hráči. K velkým úspěchům patří jejich 2. místo na prestižním turnaji Joy of Game v Ústí nad Labem, kde prohráli pouze s mistrem České republiky – Sokolem Písek. Jako neúspěch se může zdát nezdařilá kvalifikace o ligu kadetů U16, kde je i díky čtyřem zraněným klíčovým hráčům vyřadil PP Hradec Králové. **Mladší žáci U14** pod vedením J. Mačka obsadili v oblastním přeboru celkové 2. místo, když jako jediní dokázali jednou zvítězit na horké půdě neporazitelné BK Synthesia Pardubice. **Nejmladší minižáci** obsadili ve své druhé sezoně v oblastním přeboru pěkné 4. místo, což lze pokládat za velký úspěch, neboť většina z nich byla o jeden rok mladší. K zajímavostem patří to, že **kadeti** překonali necelé dva roky starý rekord mužů 203 vstřelených bodů. 14. října 2006 porazili v domácím zápase chlapce TJ Turnov 223 : 30!

Sezóna 2007 – 2008, tedy 61., byla pro většinu týmů úspěšná. Nejlepších výsledků, jak se již stalo pravidlem, dosáhly mládežnické kolektivy. **Muži A** vybojovali pod vedením trenérů M. Buluška a J. Priessnitze ve Východočeské lize krásné 6. místo, což je zatím nejlepším umístěním hráčů současné generace. Radim Konvalina pak obsadil 10. místo mezi elitními střelci této soutěže. Všechny své zápasy hráči odehráli opět ve chvaletické sportovní hale, kde však neměli možnost trénovat, což se projevilo na jejich výkonech. **Muži B** obsadili pod vedením P. Tužila staršího a V. Priessnitze v Oblastní soutěži mužů

celkové 8. místo. Jedná se sice o něco horší umístění, než v sezóně předcházející, ale musíme vzít v potaz, že v tomto týmu začali pravidelně nastupovat mladí kadeti do šestnácti let. Nejúspěšnějším kolektivem minulé sezony byli opět **kadeti U16**, které vedli L. Pacák a J. Maček. S přehledem zvítězili v oblastním přeboru, ačkoliv si mnoho z nich plnilo extraligové povinnosti v BK Pardubice. **Nejmladší minižáci** hráli v sezóně dvě soutěže. Smíšený oblastní přebor mladších minižáků, ve kterém obsadili v konkurenci o rok starších chlapců solidní osmé místo, a Smíšený oblastní přebor nejmladších minižáků, kde obsadili pod vedením trenérů R. Konvaliny, J. Daška a J. Válka pěknou třetí pozici, když jim pouze o skóre ve vzájemných zápasech s BK Pardubice unikl postup do Play-off z prvního místa.

V 62. sezóně se ke kormidlu týmu **mužů A** postavil někdejší dlouholetý extraligový hráč Pardubic, Kroměříže a Ústí nad Labem Otakar Marek. Vybojoval sice s družstvem ve Východočeské lize až 10. místo, ale začal s hráči systematicky pracovat a vtisknul hráčům nový herní styl, což se v budoucnosti jistě projeví. **Družstvo žen** pod vedením dlouholetého úspěšného trenéra Vlasty Rambouska zvítězilo ve VČL žen. Studium, mateřské povinnosti, zahraničí nebo práce mimo Přelouč jsou důvody, proč za toto umístění zasloužil kolektiv děvčat obdiv. Dívky se scházely a trénovaly pouze 1x týdně. **Muži B** obsadili pod vedením P. Tužila staršího a V. Priessnitze v Oblastní soutěži mužů celkové 9. místo. Během sezóny se stali tahouny družstva 17letí mladíci. **Juniorů U18**, čili chlapci do 18 let, byli rozděleni do dvou týmů. Po úspěšné kvalifikaci o ligu juniorů U18 vybojovala jedna parta pod vedením M. Buluška a L. Pacáka v druhé nejvyšší celostátní soutěži ve své skupině 6. místo, druhá část pak pod vedením J. Mačka v Oblastním přeboru juniorů do 18 let 5. místo. Věkem mladší minižáci hráli úspěšně Oblastní přebor **starších minižáků**, ve kterém obsadili pod vedením J. Daška a J. Válka v konkurenci o rok starších chlapců solidní 5. místo. **Mladší minižačky** ve své premiérové sezóně vybojovaly pod vedením R. Konvaliny 4. místo. Čtyři přeloučští hráči, Vojta Pacák, Petr Heřman, Jakub Šimon a Michael Hývl, se stali jako hostující hráči v BK Pardubice mistry republiky v kategorii do 16 let. Po skončení sezóny přešli všichni aktivní hráči do nově vzniklého klubu BK Přelouč.

V sezóně 2009 – 2010 dosáhli **muži A** pod novým názvem BK Přelouč dosud nejlepšího výsledku ve Východočeské lize. Tento již poměrně zkušený tým, hrající pod vedením Otakara Marka a Ladislava Krále, vhodně doplněný staršími dorostenci, dokázal

z 26 utkání 19x zvítězit a obsadil krásné páté místo. Ve hře se již začaly velmi zřetelně projevovat moderní prvky basketbalu. Rychlý přechod do útoku a nacvičené akce zakončované přesnou střelbou a agresivní obrana osobní i zónová na obranné polovině byly hlavní devizou tohoto perspektivního týmu, jehož hra začala přitahovat do hlediště stále větší počet diváků. Dosud nejlepší sezónu ve Východočeské oblasti odehráli **muži B**. Tahouny týmu se stali věkově stále dorostenci, v minulosti tak úspěšní v žákovské lize. Doplnění o několik zkušenějších hráčů přehrávali jednoho soupeře za druhým a s pouhými šesti porážkami z 22 utkání obsadili mezi mnohem zkušenějšími hráči skvělé třetí místo. Tým vedli Martin Bulušek a Pavel Tužil. **Ženy**, ačkoliv mohly hrát vyšší soutěž, se rozhodly bavit basketbalem opět ve Východočeské lize, zato už v nové, moderní sportovní hale – snu mnoha generací přeloučských hráčů a hráček! Jako první pokřtili novou halu a hned prvním vítězstvím mezi všemi týmy oddílu! Tréninková morálka už ale nebyla tak bezchybná jako v minulém ročníku, přesto hrály ženy velmi solidně a z 28 zápasů 19x vyhrály a celkově se umístily na výborném 3. místě. Po sezoně se děvčata rozloučila s trenérem Vlastou Rambousekem, který ukončil dlouholetou tréninkovou i funkcionářskou činnost v basketbalovém oddílu. Ačkoliv se soupiska **žáků U14** ztenčila na 15 hráčů, byla to pro ně úspěšná sezóna. Třetí místo z 8 týmů za 21 výher a 7 porážek bylo výborné. **Starším minižačkám** se podařilo obhájit 4. místo v kraji a jelikož se rozšířila konkurence, tak „bramborová“ medaile byla velkým úspěchem pro přeloučský dívčí basketbal. Před BK Přelouč se dostala pouze velká basketbalová střediska z Hradce Králové, Pardubic a Trutnova, jejichž široké hráčské základně desetitisícová Přelouč nemůže vůbec konkurovat. K jedné z perliček uplynulé sezóny patří první svatba přímo na hřišti v sokolovně, kde se oženil hráč mužů Radim Konvalina a oddával ho trenér žen Vlastimil Rambousek, v té době radní města Přelouče. (ARCHIV KLUBU BK PŘELOUČ, KRONIKA)

5.8 Současnost

Následující sezóna 2010 - 2011 se ukázala pro přeloučský **mužský basketbal** jako velmi úspěšná. K zatím největším úspěchům v této kategorii patřilo to, že muži hráli v letech 1953-1958 celostátní soutěže, v letech 1961-1963 nově založenou II. ligu. Trvalo předlouhých 48 let, než se jim podařilo do této soutěže vrátit. Nechci snižovat výsledky

bývalých přeloučských hráčů, ale v současné obrovské konkurenci týmů ve Východočeské lize, kdy ve většině týmů hrají dlouholetí bývalí ligoví a extraligoví hráči, je vítězství pouze s vlastními odchovanci něco úžasného. Na soupisce byl zapsán jako kouč Martin Bulušek. Vedl družstvo při zápasech, obstarával veškerou administrativu kolem týmu a poctivě chodil na tréninky, kde byl nápomocen hrajícímu trenérovi Otakaru Markovi. Jak již bylo napsáno, hra družstva se od základu změnila, což má na svědomí tento bývalý dlouholetý extraligový hráč. Ne vždy to s ním bylo jednoduché. Několik hráčů svým jednáním od basketbalu odradil, s některými byl ve dlouhodobých sporech. Jemu však šlo vždy o jediné. Vtisknout týmu nový herní styl, se kterým by dosáhl nejlepších výsledků. Družstvo odehrálo v základní části 24 zápasů, v nichž jednadvacetkrát zvítězilo, pouze 3x odešlo poraženo a zvítězilo v základní části Východočeské ligy. V semifinále Play-off si přeloučští hráči dvakrát jasně poradili s nebezpečným družstvem Holic a ve finále stejným poměrem převálcovali bývalý ligový tým Nové Paky. Tím si zajili postup do 2. ligy, třetí nejvyšší soutěže v České republice. O tento postup se zasloužili Tomáš Priessnitz, Tomáš Hruša, Radim Konvalina, Petr Přemyslovský, Jakub Kmošek, Michal Šindelář, Lubor Pacák, Luboš Bulušek, hrající trenér Otakar Marek, Michal Miřejovský, Aleš Zikmunda, Milan Sojka a Pavel Vondráček, jediný hráč, který basketbalově nevyrostal v Přelouči a do týmu přestoupil v polovině soutěže z Vysokého Mýta. Za **tým mužů B** sice nastoupilo celkem 17 hráčů, ale přístup většiny z nich k tréninkovému procesu a potažmo k vlastním soutěžním utkáním se nedá hodnotit kladně. Muži odehráli celkem 22 zápasů, ve kterých 12x zvítězili, 9x odešli poraženi a obsadili konečně páté místo ze šestnácti účastníků. **Družstvo žen** převzal mladý trenér Petr Novotný, který ho společně s asistentkou Lenkou Nešetřilovou vedl ve Východočeské lize. Zde děvčata obsadila krásné čtvrté místo, když je z 22 zápasů základní části posunulo do Play-off 16 výher. Stopku lepšímu umístění vystavil „neporazitelný“ Hradec Králové, posílený o hráčky ženské basketbalové ligy, nejvyšší celostátní soutěže. K tomuto výsledku se děvčata dostala nejen basketbalovým umem, ale také spoluprací výborného kolektivu, týmovou hrou a vítězným duchem. V zápasech předváděla nasazení, bojovnost, odhodlání, vůli a touhu po vítězství. Pro **tým žáků** znamenala další sezóna opět novou kategorii U16. Po minulém, poměrně úspěšném, však přinesla pro přeloučské příznivce zklamání. Počet hráčů tohoto družstva se opět snížil, utkání chlapci odehrávali velmi často v šesti až sedmi hráčích, což je v systému 2 zápasů za sebou hodně fyzicky náročné. Sedmým místem, předposledním v soutěži, své účinkování družstvo navždy uzavřelo. Malou útěchou mohl být odchod nejlepších hráčů do jiných oddílů, a tím i možný návrat v budoucnosti pod bezedné koše do Přelouče. Po dvou

poměrně úspěšných sezónách se **družstvo žákyň** zúčastnilo kvalifikace o žakovskou ligu, nejvyšší soutěž této kategorie v ČR, která se konala v Kroměříži, Zde bohužel skončilo na čtvrtém nepostupovém místě. A tak jediná možnost byla přihlásit se do oblastního přeboru starších žaček, kde se nakonec v konkurenci s o rok staršími soupeřkami dívky umístily až na šestém místě. (ARCHIV KLUBU BK PŘELOUČ, KRONIKA)

Jedna perlička na závěr: K důležitému zápasu nastoupili muži „A“ 8. ledna 2010 na palubovce družstva TJ Turnov. Tým nastoupil bez dvou důležitých hráčů a trenýrek, které zůstaly u nejmenovaného člena výboru BK v Přelouči. Této kauzy se chytil elektronický časopis Basketmag, který k tomu napsal: „Euroliga má náboj. Eurocup předčí vaše očekávání. V Eurochallengi nechybí zápletka. A Mattoni NBL byla už leckterým odborníkem nazvána nedocenenou soutěží. Kdo ale nesleduje Východočeskou ligu, dělá velkou chybu! V žádné z prestižních lig totiž nenaleznete „Soutěž o nejlepší šortky.“ Spontánní akce proběhla na začátku ledna a Basketmag o ní přináší zprávu. V souboji domácího Turnova (aktuálně sedmého celku neúplné tabulky) s Přeloučí (ztrácející pouhý bod na lídra) se odehrála spontánní soutěž, která z části zastínila sportovní stránku dne. Jedním z důvodů, proč v první části utkání nebyli Přeloučtí zcela ve své kůži, bylo jejich nedostatečné zápasové vybavení. Nedopatřením si do Turnova přivezli pouze horní části dresů, tudíž prvním úkolem ještě před rozcvičením bylo sehnat si šortky! A tak vznikla Soutěž o nejlepší šortky. Výsledná umístění na prvních třech vyhlašovaných místech obsadili následující hráči: Na třetí příčce to byl Radim Konvalina ve stylových teplácích ze skříňky pana správce turnovské haly. Druhé místo, a tím stříbrnou pozici, si zabral Lubor Pacák, který - sotva se vrátil po zranění do sestavy - oslovil porotu elegantními kostkovanými kraťasy, vhodnými na pláž. Zdroj? Soucitný protihráč. Vítěz získal nejvíce bodů prvkem z vlastního šatníku a s výrokem "v žádných cizích hadrech nehraju" se jal vyběhnout v elastických kraťasech ala Harapes. Tímto nebojsou nebyl nikdo jiný než Otakar Marek, ex-pardubický rozehrávač, nyní hrající trenér BK Přelouč. “ (ELEKTRONICKÝ ČASOPIS BASKETMAG)

Po dalších pěti letech, v sobotu 5. listopadu 2011 se v přeloučské sokolovně konalo setkání bývalých a současných přeloučských basketbalistů a basketbalistek, tentokrát 65 let po založení oddílu košíkové v Přelouči. Mezi účastníky nechyběli i dva zakládající členové oddílu, Miroslav Brebera a Jiří Maršálek Ocenění se dostalo rovněž Luboši Buluškovi,

který neustále patří mezi velké nadšence basketbalu v Přelouči a byl velkým iniciátorem oslav 65. výročí založení oddílu. Účastníci setkání mohli navštívit a prohlédnout si novou halu, v sokolovně pro ně byla připravena výstava kronik a fotografií místního oddílu košíkové. V 66. sezóně přeloučského basketbalu nastoupili **muži A** pod vedením Martina Buluška po 48 letech ve druhé lize, celkově třetí nejvyšší soutěži v ČR. Jako nováček této soutěže obsadili krásné 7. místo, když ve 22 odehraných zápasech dokázali 11x zvítězit a 11x odešli poraženi. I přes četná zranění, nemoci nebo studijní povinnosti se ukázalo, že hrát se nechá v této soutěži s každým týmem a družstvo se vydalo na správnou cestu. **Muži B** obsadili v Oblastním přeboru sedmé místo, když se opět potýkali s nedostatkem hráčů na zápasech a špatnou tréninkovou morálkou. Z celkových 22 soutěžních utkání se podařilo mužům 12x zvítězit. **Družstvo žen** vybojovalo ve Východočeské lize páté místo. Celkově odehrály ženy 18 zápasů v poměru 13 vítězství a 5 porážek. Ovšem ani nejlepší obrana ze všech deseti účastníků na postup do nadstavbové části nestačila a dívky na vzájemné zápasy do Play-off nepostoupily. Ve své soutěži nezklamaly ani **starší žákyně**, které v konkurenci pěti týmů obsadily s bilancí 19 – 13 třetí místo. Ve skupině C Smíšeného oblastního přeboru **nejmladších minižáků** nastoupily jedenáctileté přeloučské naděje. Po základní části obsadilo společné družstvo chlapců a dívek čtvrté místo, na závěrečném celodenním turnaji o sedmé místo pak oba své soupeře porazili a vybojovali si šťastnou sedmičku pro sebe.

V 67. přeloučské basketbalové sezóně nastoupili **přeloučští muži** podruhé ve třetí nejvyšší celostátní soutěži. Po základní části se jim podařilo obsadit nádherné čtvrté místo, které jim zaručilo účast v Play-off. Ve 22 střetnutích 12x zvítězili a 10x odešli poraženi, při lehce pasivním skóre 1637:1684. V nadstavbové části se střetli se suverénem základní části BK Lions Jindřichův Hradec B. S velkým favoritem sice 2x prohráli, ale kdo ví, jak by vše vypadalo, kdyby za hosty nenastoupili tři hráči z nejvyšší domácí soutěže. Lidí měli sice dostatek, ale letitý problém, že když přijdou na zápas i bez trénování a zahrají si, přinesl hráčům **B týmu** další posun směrem ke dnu tabulky Oblastního přeboru. Tentokrát obsadili za 11 výher z 24 zápasů 9. místo. Přeloučské **družstvo žen** obsadilo v letošním ročníku Východočeské ligy páté místo. V základní části odehrála děvčata 18 utkání s bilancí 11/7, se záporným skóre -3 (1124:1127). Do týmových statistik se zapsalo celkem 14 hráček. **Mladší minižáci** se umístili ve Smíšeném oblastním přeboru U12 na třináctém místě. Nutno říci, že pořadí není v jejich případě tak důležité jako to, že hráli proti o rok až dva starším hráčům.

Hrající trenér Radim Konvalina a trojice pendlů z BK Pardubice – Bahník, Richtr a Rovenský, to byly asi největší změny v sezóně 2013 – 2014 pro přeloučské **muže A**. Díky těmto třem posilám se přeloučská basketbalová veřejnost těšila na atraktivnější basketbal a hlavně ještě lepší výsledky. Ukázalo se však, že posily musí být hlavně zdravé a musí do týmu zapadnout, což se ve všech případech určitě nestalo. Rovněž se projevilo to, že trenér v této soutěži by neměl být zároveň jedním z klíčových hráčů. Muži nakonec ve 22 zápasech 10x zvítězili, což stačilo na šestou příčku. Propadem až na předposlední, devátou příčku se čtyřmi výhrami z dvaceti zápasů zakončili své účinkování v Oblastním přeboru **muži B**. Do třetice, stejně jako v předešlých dvou sezonách, obsadilo přeloučské **družstvo žen** ve Východočeské lize páté místo. Děvčata odehrála 16 utkání, z toho devět vítězných. V nadstavbové části pak dvakrát podlehla hráčkám BSK Continental TJ Jičín. Jako správný se ukázal tah trenérského triumvirátu Jiří Priessnitz, Vít Priessnitz, Petr Šindelář, když po minuloročním sbírání zkušeností mezi staršími žáky v této sezóně začali sklízet ovoce. V Oblastním přeboru **minižáků U12** obsadili chlapci krásné čtvrté místo, když je k zisku bramborových medailí odsoudil koš z poloviny hřiště v poslední sekundě posledního utkání sezóny. Ještě v loňském roce nastupovali společně v jednom týmu chlapci a dívky. Letos poprvé, pod vedením Josefa Písaře a Aleše Zikmundy, hrály mladší žákyně U12 soutěž vlastní. Při své premiéře dívky obsadily čtvrté místo z pěti družstev s bilancí šesti výher a deseti porážek.

Celkové sedmé místo obsadilo **družstvo mužů „A“** v sezóně 2014 – 2015 ve skupině B druhé ligy mužů pod vedením trenéra Petra Novotného. K této příčce jim po dvaadvaceti zápasech pomohla vyrovnaná bilance 11:11 s kladným skóre 1655:1604. Do mistrovských zápasů nastoupilo celkem 12 hráčů. **Muži B** obsadili v konkurenci osmi družstev šestou příčku s bilancí sedmi výher a čtrnácti porážek. I přes nepatrné zlepšení oproti minulé sezóně mělo určitě toto družstvo navíc. Třikrát mateřská dovolená, život a zaměstnání daleko od Přelouče, studium a cestování po světě, znamenaly ústup z tradičních pozic obsazovaných **ženami** ve Východočeské lize. Doplněné bývalými dorostenkami obsadily v náročné sezóně pod vedením začínajícího trenéra Jana Haase sedmé místo. Šestou pozici vybojovali chlapci v Oblastním přeboru **starších minižáků U13**. Před nimi se umístili pouze týmy s podstatně větší basketbalovou základnou. Bramborovou medaili vybojovaly **starší minižákyně** v Oblastním přeboru U13. V boji o bronz těsně podlehly dívkám ze Studánky Pardubice.

Letošní sezóna 2015 – 2016 je velice úspěšná především pro **muže A**. Podařilo se jim zvítězit ve skupině B druhé ligy a postoupit z prvního místa do Play-off. Kolektiv hráčů zůstal v podstatě nezměněn. Velkou posilou tohoto týmu se ukázal hostující Martin Roub, přeloučský odchovanec, který již v současnosti nastoupil na několik zápasů za BK JIP Pardubice v nejvyšší soutěži. **Muže B** přihlásil po dohodě výbor BK Přelouč do Východočeské ligy. Hlavním důvodem bylo to, že zde mohli pravidelně nastupovat mladí hráči z prvního týmu, kteří nedostávali tolik příležitostí v lize. Družstvo sice obsadilo poslední, dvanáctou příčku a vypadlo ihned v předkole Play-off, ale účel byl splněn. **Ženy** splnily své cíle, když díky osmé příčce postoupily do vyřazovacích bojů. Ve čtvrtfinále bohužel nepřešly přes největšího favorita Východočeské ligy Sokol Hradec Králové B, kterému podlehly 0:2 na zápasy. Kvůli nedostatku týmů v Pardubickém kraji odehráli **žáci U15** Nadregionální soutěž. Chlapci zde narazili i na týmy, se kterými neměli dosud možnost se střetnout, AŠ Mladou Boleslav nebo BC Kolín. Dvě kola před koncem drží velmi pěknou čtvrtou pozici ze sedmi účastníků soutěže. Stejný důvod hrát Nadregionální soutěž měly i **žákyně U15**. I dívky poznávaly nová města a jejich haly. Střetly se například s Mladou Boleslaví, Brandýsem nad Labem nebo USK Praha B. Jeden zápas před koncem základní části jsou děvčata ve své skupině na pěkném třetím místě. (ARCHIV KLUBU BK PŘELOUČ, KRONIKA)

5.9 Názvy oddílů během sedmdesátileté historie

V sedmdesátileté historii měnil oddíl své názvy podle doby, kterou právě procházel. Celkem nastupovali jeho hráči a hráčky pod osmi různými názvy klubu: 1946 – 1951 Sokol Přelouč, 1951 Sokol Tesla Přelouč, 1951 – 1953 Tesla Přelouč, 1953 – 1957 Spartak Přelouč, 1957 – 1973 Slovan Přelouč, 1973 – 1991 TJ Tesla Přelouč, 1991 – 2009 opět Sokol Přelouč a od roku 2009 jako BK Přelouč. (ARCHIV KLUBU BK PŘELOUČ, KRONIKA)

5.10 Nejlepší hráči, trenéři a funkcionáři klubu

Během mnoha let se v basketbalovém oddílu vystřídala celá řada osobností, na pozicích hráčských, trenérských či funkcionářských. Mnozí z nich stihli vystřídat tyto pozice všechny. Je těžké vyjmenovat všechny ty zapálené basketbalisty, kteří vykonávali mravenčí práci pro oddíl nebo šířili jeho slávu po Čechách, v Evropě či ve světě.

5.10.1 Hráči

Není možné vyjmenovat všechny hráče, kteří během let za oddíl nastoupili. Jsou jich určitě stovky, možná tisíce. Patří mezi ně ti, kteří zanechali v klubu svoji nesmazatelnou stopu, i ti, kteří se prosadili ve vyšších soutěžích v jiných basketbalových klubech. Mezi tahouny, kteří odehráli v přeloučských barvách mnoho utkání, patří určitě, **Vlastimil Sojka, Ladislav Rydlo, František Dašek, Jaromír Čermák, Jiří Priessnitz, Milan Sojka starší**. Mezi ženami nelze opomenout například **Marii Krejchovou** nebo **Elišku Rydlovou – Vamberskou**.

Samostatnou kapitolou jsou hráči, kteří pravidelně nastupovali nebo alespoň okusili nejvyšší domácí soutěž dospělých nebo oblékli reprezentační dres. Patří mezi ně například **Pavla Jindříšková - Roubová**, která oblékala dres prvoligového Spartaku Hradec Králové v letech 1982 až 1990. Tato žena ukončila svoji bohatou basketbalovou kariéru v roce 2014.

Mezi stálice českého basketbalu patřil **Otakar Marek**, který hrál nejvyšší českou soutěž od roku 1995 do roku 2007 v dresech BK Pardubice, BK Ústí nad Labem a BC Slavie Kroměříž s výjimkou sezóny 2001 – 2002, kdy nastupoval ve slovenském týmu SPU Nitra. V roce 1994 reprezentoval Českou republiku v kategorii do šestnácti let. V dresu BK Pardubice nastřílel 1121 bodů. Tento muž v současnosti vypomáhá jako hrající asistent trenéra u přeloučských druholigových mužů.

V letech 2000 – 2002 nastupoval v barvách BK Pardubice **Michal Miřejovský**, který si příležitostně zahraje za přeloučské béčko, a v sezóně 2002 – 2004 **Milan Sojka mladší**, kapitán druholigových basketbalistů v Přelouči. Dalším je rovněž bývalý

dorostenecký a juniorský reprezentant **Aleš Zikmunda**, který nejvyšší soutěž v Pardubicích v sezónách 2005 – 2008. I on je aktivním hráčem a oporou prvního týmu mužů.

Do party ligových hráčů patří i **Petr Heřman** mladší, který nastoupil k několika utkáním v sezóně 2010 – 2011. Potom se tento mládežnický reprezentant rozhodl pro studium a hru v zahraničí. Po třech letech hry a studia na Canarias Basketball Academy ve Španělsku si ho vybrala univerzita Loyola Marymount, za kterou hraje druhým rokem americkou univerzitní soutěž NCAA.

Benjamínkem je účastník Mistrovství Evropy do 16 a 18 let, syn Pavly Jindříškové, **Martin Roub**, v současné době hostující v druholigovém přeloučském týmu, který v letošní sezóně okusil v sedmi zápasech pocít zahrát si nejvyšší domácí soutěž dospělých. (ARCHIV KLUBU BK PŘELOUČ, KRONIKA)

5.10.2 Trenéři

Výborných trenérů, kteří vchovali výborné hráče nebo dovedli nějaké družstvo do vyšší soutěže, bylo a je v Přelouči mnoho. Namátkou lze jmenovat **Vlastimila Sojku, Jaromíra Čermáka, Milana Sojku mladšího, Marii Krejchovou, Jiřího Priessnitze, Vlastimila Rambouska, Martina Buluška, Pavla Tužila staršího** nebo **Lubora Pacáka staršího**.

Jenom jeden se ale prosadil na celostátní i na mezinárodní úrovni. Je to **Luboš Bulušek**. V různých trenérských funkcích, jako hlavní trenér, asistent nebo šéftrenér, působil v Pardubicích nepřetržitě od roku 1966 do roku 1990 a výrazně se podílel na stabilizaci první ligy v Pardubicích a na několika získaných medailích A mužstva v nejvyšší soutěži. V roce 1984 přivedl v roli asistenta trenéra Skokana pardubické basketbalisty k dosud jedinému mistrovskému titulu, o 10 let dříve byl jako první trenér u toho, když pardubický basketbal získal první, stříbrnou medaili v historii vůbec. V roli prvního trenéra v I. lize působil s krátkou přestávkou dlouhých 13 sezón. Vedl i lvíčata ČSSR a na závěr trenérské dráhy ještě pomohl k historicky prvnímu postupu do I. ligy chomutovským basketbalistům. Rukama mu prošlo mnoho československých reprezentantů v čele s Kamilem Brabencem, Jiřím Ammerem, Jiřím Konopáskem, Jaroslavem Kantůrkem, Zdeňkem Doušou nebo

Stano Kropilákem. I v současnosti je tento trenér ve výslužbě velkým fanouškem basketbalu, který ho pravidelně sleduje jak v Přelouči, tak v Pardubicích. (INTERVIEW S LUBOŠEM BULUŠKEM)

5.10.3 Funkcionáři

Dobrovolných funkcionářů, kteří zasvětili celý život nějakému sportu, nebylo nikdy dost. Většinou mezi ně patří bývalí hráči a trenéři klubu, kteří se nechají přesvědčit ještě k nějaké další oddílové funkci. Ti pak většinou svůj volný čas věnují svému sportu, kterému propadli na celý život. Velkým sportovním nadšencem a výraznou osobností nejen přeloučského basketbalu, ale veškerého sportu, byl **Vlastimil Sojka**. V mládí patřil k velkým oporám basketbalového týmu, jehož dres nikdy nezaměnil za jiný, třebaže nabídek přicházelo hodně. Byl výraznou hráčskou osobností, dokázal dirigovat celé mužstvo, navíc jeho střelba ze střední vzdálenosti se málokdy minula cílem. Navíc byl výborným atletem, vynikal ve vrhu koulí, hodu diskem a oštěpem. Po ukončení závodní činnosti věnoval veškeré své zkušenosti i volný čas basketbalové mládeži, působil dlouhodobě jako trenér, organizační pracovník oddílu, rozhodčí, zapisovatel a kronikář. Pod jeho vedením získala mládežnická družstva řadu významných úspěchů nejen v okrese a kraji, ale i v soutěžích národní ligy. V pozdějším, již důchodovém věku, využíval svých bohatých zkušeností ve sportovním zpravodajství. Byl externím spolupracovníkem Pardubických novin a Novin Pernštejn, kam zasílal referáty nejen z basketbalu, ale i fotbalu nebo hokejbalu. Zemřel náhle v roce 2005. (INTERVIEW S P. DAGMAR SOJKOVOU – RAMBOUSKOVOU)

5.10.4 Rozhodčí

Z přeloučského basketbalového klubu vzešlo i mnoho rozhodčích. Někteří rozhodovali na okresní, jiní na krajské, další na celostátní úrovni. Na nejvyšší mety svoji snahu dotáhli dva. Prvním z nich je **Petr Hruša**, který začal pískat v roce 1997. Již v roce 2005 se dostal do nejvyšší české soutěže mužů. O pět let později, v roce 2010, udělal

mezinárodní FIBA licenci. Momentálně píská FIBA Europe Cup, Euroligu žen, Eurocup žen a VTB league. Měl možnost odpískat finále Euroligy žen 2013, finále Eurocupu žen 2015 nebo finále ME U20 2014, které se konalo na Krétě. Pravidelně píská finálová utkání nejvyšších soutěží mužů a žen. Každoročně školí rozhodčí na krajské i celorepublikové úrovni. (INTERVIEW S P. PETREM HRUŠOU)

Druhým rozhodčím, který to v basketbalu dotáhl až na samý vrchol, je **Jakub Král**. Tento arbitr začal rozhodovat basketbalová utkání v roce 2003. V roce 2012 již pískal prvoligové soutěže mužů a žen. Od roku 2013 dal přednost soudcování basketbalu vozíčkářů. Je mezinárodním rozhodčím IWFB, která je součástí FIBA. Kromě českých a rakouských soutěží píská pravidelně Euroligové zápasy. Třikrát rozhodoval finálový turnaj Euroligy, měl možnost odpískat souboj o bronz na Mistrovství Evropy divize A ve Velké Británii. (INTERVIEW S P. JAKUBEM KRÁLEM)

5.11 Mládežnický basketbal v současnosti

Mládežnický basketbal, a to nejen na Přeloučsku, nemá na různých ustláno. V době počítačů, notebooků, či chytrých telefonů nemá současná mládež na sport jako takový mnoho času. Nedostatek mladých sportovců nemá v Přelouči jenom basketbal, ale i další tradiční sporty, jako jsou fotbal, volejbal, ragby nebo hokejbal. Často se mládež věnuje sportu, který zažívá v posledních letech obrovský rozmach. Sálková obuv a hokejka úplně stačí k tomu, aby mohl kdokoliv hrát florbal.

V přeloučském klubu jsou v letošní sezóně registrovány tři mládežnické týmy. Prvním jsou **žáci U15**, kteří kvůli nedostatku týmů v Pardubickém kraji hrají nadregionální soutěž. Chlapci narazili i na týmy, se kterými neměli dosud možnost se střetnout, AŠ Mladou Boleslav nebo BC Kolín. Dvě kola před koncem drží velmi pěknou čtvrtou pozici ze sedmi účastníků soutěže. Dalším družstvem jsou **starší žákyně**, které nastupují ve stejné soutěži. I dívky poznávaly nová města a jejich haly. Střetly se například s Mladou Boleslaví, Brandýsem nad Labem nebo USK Praha B. Jeden zápas před koncem základní části jsou děvčata ve své skupině na pěkném třetím místě. Třetím rokem trénuje **přípravka** nejmladších adeptů basketbalu. Smíšené družstvo chlapců a dívek 2x týdně poctivě trénuje a pečlivě se chystá na svoji premiérovou sezónu.

5.12 Analýza vývoje basketbalu na Přeloučsku

Jak jsem se zmiňoval v předchozí kapitole, mládežnická základna není v Přelouči v současné době ideální. Ano, družstvo mužů letos udělalo basketbalu v našem městě obrovskou reklamu, ale... Na jeho soupisce je pouze dvanáct hráčů. Většina z nich je sice ve věku, kdy může ještě mnoho sezón hrát, ale někteří z nich dokončují vysoké školy, někteří pracují daleko od svého bydliště, další chodí do práce na směny. Na pořádné tréninky se většinou scházejí pouze každý pátek. Jinak „žijí“ z toho, co se naučili a co natrénovali v dřívějších dobách. Možná ještě větší krizí prochází ženský basketbal. Děvčata opustila pozice mezi nejlepším družstvy, které okupovala pravidelně několik let. Bývalé úspěšné dorostenky, posléze ženy se vdaly, mají rodiny, odešly za prací jinam. Družstvo sice bylo před dvěma lety doplněno bývalými dorostenkami, z těch ale bohužel většina nezvládla přechod do kategorie dospělých a aktivní činnosti zanechala. S nadějami vzhlíží oddíl na patnáctileté žáky a žákyně, kteří by snad během dvou až tří let mohli doplnit obě družstva. Oba týmy sice nepatří k nejužší špičce oblastního přeboru, další zkušenosti ale získávají v jiných, převážně ligových družstvech jiných oddílů.

Klubu se osvědčila spolupráce s oddíly, hrajícími ligové soutěže mládeže. V Přelouči je bohužel kvalitních hráčů pro tyto soutěže nedostatek. Pouštět talentované basketbalisty do jiných týmů je prozatím jediná cesta, jak se mohou zlepšovat kvalitnějším tréninkem i hrou v daleko větší konkurenci, ve vyšších soutěžích. Protože za chlapce a dívky nepožaduje klub při odchodu finanční náhradu, vrací se po několika sezónách „hotoví“ hráči zpět do Přelouče rovněž zdarma.

6 DISKUSE

Ačkoliv se hry podobné basketbalu hrály v dávných dobách před naším letopočtem, jako zaladatel a vynálezce této hry je uváděn profesor tělocviku James Naismith ze Springfield College v USA. Hra vznikla v roce 1891 proto, že potřeboval nabídnout svým studentům zajímavou sportovní činnost na zimní období. Podle bedýnek na ovoce, podobným košům, dostala hra název košíková. Ty zavěsil na zeď na opačných stranách tělocvičny, aby na ně nikdo nedosáhl. Úkolem studentů bylo prohodit jimi míč. O rok

později, v roce 1882, sepsal první pravidla. Poté se basketbal začal rychle šířit do dalších škol po celých USA.

Jako ukázkový sport byl basketbal poprvé předveden již na OH 1904 v St. Louis. Rozmach košíkové byl značný, její vývoj včetně pravidel byl v různých částech světa tak odlišný, že si vynutil vznik mezinárodní federace FIBA v roce 1932 v Ženevě. První mistrovství světa se uskutečnilo v roce 1950 v Argentině. Mistrovství Jižní Ameriky se konalo již v roce 1930, šampionát Asie měl premiéru v roce 1960, Afriky 1962 a v Oceánii v roce 1971. V olympijském programu se basketbal poprvé představil v roce 1936 v Berlíně, kde jasně dominovaly Spojené státy. Zde vznikla rovněž nejlepší a nejslavnější basketbalová soutěž světa – NBA. Původně v roce 1946 jako BAA – Basketbalová asociace Ameriky, svůj současný název nese od roku 1949. Nyní nastupuje v NBA 30 týmů, rozdělených do šesti divizí, po třech ve Východní i Západní konferenci. Oficiální kontakty profesionální NBA a FIBA se datují od podzimu 1987, kdy se v Milwaukee uskutečnil první „otevřený“ basketbalový turnaj. Profesionálové z NBA se od roku 1992 mohou účastnit olympijských her.

Do Evropy se basketbal dostal po první světové válce díky křesťanskému sdružení YMCA a americkým vojenským jednotám, které se zapojily do bojů první světové války. Právě s nimi přicestovalo mnoho instruktorů tělocviku, kteří tuto hru velmi dobře znali. První mistrovství Evropy se konalo v roce 1935 ve švýcarské Ženevě.

Na podzim roku 1897 se uskutečnila první ukázka basketbalu v českých zemích v rámci veřejných slavností školní mládeže ve Vysokém Mýtě. Zasloužil se o ni učitel tělocviku Jaroslav Karásek. Hrál libovolný počet hráčů, kteří byli rozděleni na dvě skupiny. První česky sepsaná pravidla hry Házená do koše vydal v roce 1898 v časopise Sokol Josef Klenka, pražský učitel tělocviku při c. a k. českém Reálném gymnáziu na Praze 1. První řízené utkání v basketbalu pod střechou, na opravdové koše a regulérní desky proběhlo na kurzu amerických her v ČSR v roce 1919 pod vedením Čechoameričana Josefa Amose Pípala v žižkovské Sokolovně. V roce 1924 rozšířil Československý volejbalový svaz své aktivity o basketbal a změnil svůj název na Československý volejbalový a basketbalový svaz. K osamostatnění basketbalu došlo v roce 1946. Jediné zlaté medaile vybojovali českoslovenští muži v roce 1946, ženám se podařilo zvítězit v roce 2005.

Košíková se představila v Přelouči poprvé v letech 1943 až 1944. Ačkoliv chybělo vybavení i zkušenosti s touto hrou, byl již v lednu 1946 založen díky místním nadšencům oddíl při TJ Sokol. Již za dva měsíce bylo sehráno první přátelské utkání s týmem RG Pardubice. Od listopadu téhož roku již muži pravidelně nastupovali v mistrovských zápasech.

Začátek padesátých let přinesl pro dobře pracující oddíl odměnu v podobě pořádání významných turnajů mládeže a dospělých. Z oddílu Sokol Přelouč se stala Tesla Přelouč, muži vybojovali první postup do nově vytvořené II. ligy a na dvoudenní instruktáž dorazil trenér národního družstva žen Luboš Dobrý se svoji manželkou, reprezentantkou ČR. Na prostranství vedle sokolovny basketbalisté vybudovali krásné venkovní hřiště. Ve druhé polovině tohoto desetiletí se začala projevovat dobrá práce dospělých s mládeží, když se prosazovala jak chlapecká, tak dívčí družstva. Kolektiv žen postoupil do druhé ligy.

První zahraniční celek se v Přelouči představil v roce 1963. Muži přivítali v mezinárodním utkání celek z ČLR – Chien Wie, kterému vysoko podlehli. Další velký úspěch vybojovali na konci dekády žáci, posléze mladší dorostenci, kteří se probojovali do finálového turnaje o mistra ČSR v Ústí nad Labem, kde obsadili sedmé místo.

Zdařilá beseda proběhla v sokolovně v únoru 1974, když hráče a členy oddílu navštívili basketbaloví reprezentanti ČSSR Jiřím Ammer a Zdeněk Douša, hráč RH Pardubice František Formánek a trenér téhož klubu a přeloučský odchovanec Luboš Bulušek. Právě pod jeho vedením dosáhli úspěchu ve stejném roce minižáci, když vyhráli velmi silně obsazený turnaj v Poděbradech.

Sedmé místo obsadilo družstvo žákyň v roce 1981 na mistrovství ČSR v Bruntále. Dvě besedy s Lubošem Buluškem a nejlepším basketbalistou ČSSR Stanislavem Kropilákem a Alenou Weisserovou byly důležitými událostmi počátkem 80. let. Zatímco mládež, hlavně pak dívky, patřily v této době k nejlepším v kraji, radost nedělali svému klubu muži, kteří po sedmnácti letech sestoupili do druhé třídy kraje. Na konci dekády odehráli muži a dorostenci vítězná přátelská utkání s francouzským týmem z města Toulouse.

Mistr ČSFR, USK Praha, se představil v přátelském utkání mužů na přeloučské palubovce v červnu 1992. V těchto letech se prosazovala převážně mládežnická družstva chlapců a dívek pod vedením dobrovolných obětavých trenérů. V žákovských i

dorosteneckých kategoriích figurovala přeloučská mládež často na předních příčkách oblastních přeborů, několikrát se jí podařilo vybojovat kvalifikaci o celostátní soutěže. Postoupit do ligy se povedlo starším dorostencům i dorostenkám v sezóně 1997 – 1998. Oběma týmům se podařilo tuto soutěž udržet i na další sezónu.

Přechod dorostenců a dorostenek do kategorií dospělých se projevil hned na začátku nového tisíciletí. Ženám se dokonce v sezóně 2002 – 2003 podařilo po 36 letech postoupit do třetí ligy, mladší dorostenci navázali na své předchůdce a rovněž vybojovali postup do ligy. Nejmladší minižáci zvítězili bez jediné porážky v oblastním přeboru a vybojovali na neoficiálním mistrovství ČR v Mohelnici páté místo. O rok později se muži po šesti letech vrátili do Východočeské ligy. Hra mužů a žen se v první dekádě nového století stabilizovala, oba týmy neustále okupovaly přední příčky Východočeské ligy. V mládežnických kategoriích bylo vrcholem páté místo mladších žáků v nejvyšší celostátní soutěži v sezóně 2005 – 2006.

Na začátku druhé dekády zaznamenal přeloučský basketbal obrovský úspěch. Družstvo mužů bylo doplněno bývalými úspěšnými mládežníky, zúročilo své zkušenosti a přesvědčivě vybojovalo účast ve druhé lize. V této soutěži se zabydlelo a v letošní sezóně se mu podařilo svoji skupinu vyhrát a postoupit do bojů o první ligu.

Během mnoha let se v basketbalovém oddílu vystřídala celá řada osobností, na pozicích hráčských, trenérských či funkcionářských. Mnohzí z nich stihli vystřídat tyto pozice všechny. V nejvyšší ligové soutěži mezi ženami se prosadila Pavla Jindřišková, která je v současnosti v basketbalovém důchodu. V extralize mužů Otakar Marek, Michal Mírejovský, Milan Sojka, Aleš Zikmunda – opory BK Přelouč, Petr Heřman, nyní hrající v USA za univerzitu Loyola Marymount, a Martin Roub, hrající extraligu za BK Pardubice a hostující do BK Přelouč.

Trenér, který se prosadil na celostátní i na mezinárodní úrovni, byl Luboš Bulušek. V různých trenérských funkcích, jako hlavní trenér, asistent nebo šéftrenér, působil v Pardubicích nepřetržitě od roku 1966 do roku 1990 a výrazně se podílel na stabilizaci I. ligy v Pardubicích a na několika medailích A mužstva v nejvyšší soutěži. Souběžně neustále působil jako trenér několika přeloučských družstev, se kterými dosáhl mnoha úspěchů.

Nejvyšší celostátní a evropské soutěže píská mezinárodní rozhodčí Petr Hruša, který působil v přeloučském klubu v mládežnických kategoriích. Jakub Král, bývalý hráč našeho klubu, dal přednost pískání basketbalu vozíčkářů. Je mezinárodním rozhodčím IWFB, která je součástí FIBA.

Velkým sportovním nadšencem a výraznou osobností nejen přeloučského basketbalu, ale veškerého sportu, byl Vlastimil Sojka. V mládí patřil k velkým oporám basketbalového týmu, jehož dres nikdy nezaměnil za jiný, třebaže nabídek přicházelo hodně. Po ukončení závodní činnosti věnoval veškeré své zkušenosti i volný čas basketbalové mládeži, působil dlouhodobě jako trenér, organizační pracovník oddílu, rozhodčí, zapisovatel a kronikář.

Mládežnický basketbal, a to nejen na Přeloučsku, nemá na různých ustláno. V době počítačů, notebooků, či chytrých telefonů nemá současná mládež na sport jako takový mnoho času. Nedostatek mladých sportovců nemá v Přelouči jenom basketbal, ale i další tradiční sporty, jako jsou fotbal, volejbal, ragby nebo hokejbal. V přeloučském klubu jsou v letošní sezóně registrovány tři mládežnické týmy. Žáci a žákyně U15 hrají díky nedostatku týmů v Pardubickém kraji nadregionální soutěž. Oba týmy trpí nedostatkem hráčů, což řeší nasazováním mladších hráčů nebo v případě dívek hostováním basketbalistek z jiných týmů. Dobré je, že i přeloučská mládež získává zkušenosti v jiných kvalitnějších týmech a soutěžích.

Tato práce bude použita v almanachu, který bude vydán u příležitosti 70 let založení basketbalu v Přelouči.

7 ZÁVĚR

Díky tomu, že jsem měl možnost neomezeně listovat kronikami, zachycujícími rok po roce vývoj přeloučského basketbalu, mohl jsem dokonale nastudovat jednotlivá období, kterými košíková v Přelouči procházela. Zjistil jsem, že ne každý rok z celé historie byl zcela jednoduchý. Basketbal se často potýkal s tím, že nebylo kde hrát, nebyli hráči nebo nebyl dostatek financí. I přesto se domnívám, že naši předchůdci vždy dokázali najít nějaké řešení, díky kterému dokázali problémy vyřešit. Ne všechny roky jsou v kronikách přesně zachycené. Záleželo na období a především na člověku, který se jejich psaní věnoval.

Domnívám se ale, že záznamy v nich jsou dostačující na to, aby si každý zájemce mohl udělat dostatečný obrázek o tom, jak to s košíkovou v dřívějších dobách vypadalo.

Vybrat největší klubový úspěch asi nelze. V každé době během 70 let od založení oddílu, se našly týmy, které dosáhly něčeho mimořádného. Může to být postup do vyšší soutěže, neobvykle dlouhá šňůra vítězství nebo stabilní vysoká výkonnost družstva. Vše je ale ovlivněné vedlejšími faktory. Těmi mohou být například úroveň soutěže, počet soupeřů nebo nadprůměrný hráč v družstvu. Domnívám se, že s přibývajícím léty konkurence v basketbalových utkáních jednoznačně roste díky zvětšujícímu se počtu týmů a mnohem lepším herním dovednostem hráčů. Podle mého odehrát soutěž stejné úrovně v dřívějších dobách bylo jednodušší než v současnosti.

Pro volbu nejlepších hráčů v klubové historii platí to samé, jako při volbě největších úspěchů klubu. Vše je odvislé především od mnohem většího počtu aktivních basketbalistů v současné době, s nimiž určitě roste na hřišti konkurence. Ve své práci jsem se zaměřil na přeloučské odchovance, kteří si svým talentem spojeným s pílí vybojovali místo v týmech nejvyšší české soutěže. To samé platí pro volbu trenérů a rozhodčích. Jako nejlepšího funkcionáře klubu jsem vybral toho, jehož jméno bylo zaznamenáno téměř na každé straně kroniky, o kterém jsem slýchal z vyprávění dříve narozených, kterého jsem velmi dobře znal.

Je dobře, že oddíl umožňuje nejlepším mladým basketbalistům a basketbalistkám hostovat v jiných, kvalitnějších týmech. Dostanou se do kolektivu, kde je podstatně větší konkurence a více se trénuje. Týmy vedou profesionální trenéři, hrají se soutěže vyšší úrovně, což je pro mladé hráče to nejlepší, co může být.

Myslím si, že mnoho hodin věnovaných pečlivému studováním přeloučských basketbalových kronik, pročitání knih o basketbalu a návštěvám žijících osobností nebo jejich rodinných příslušníků přineslo své ovoce. Vznikla ucelená práce, která zachycuje přeloučský basketbal od jeho počátků až po současnost. Věřím, že si ji všichni bývalí i současní členové basketbalového oddílu v almanachu, který bude vydán, s chutí přečtou, dříve narození si nad ní zavzpomínají a ti mladší se dozvědí něco o tom, co se v tomto oddíle odehrálo dlouho před jejich narozením.

Několik důvodů, proč jsem zvolil toto téma diplomové práce. Jedním ze zakladatelů přeloučského oddílu basketbalu byl můj strýc, Jaroslav Bulušek, který byl i

dlouholetým hráčem a trenérem oddílu. Jeho syn Pavel patřil rovněž k oporám mládežnických týmů Přelouče. Kariéru mého otce, Luboše Buluška, jsem popsal v kapitole Trenéri. Myslím, že 25 let profesionálního trénování v oddíle RH Pardubice hovoří za vše. Moje matka, která byla rovněž dlouholetou přeloučskou hráčkou a trenérkou, stála společně s ním u mých prvních basketbalových začátků. Jsem rád, že se basketbalu věnuje i můj syn Luboš, který byl jedním z tahounů úspěšného družstva žáků celostátní ligy v sezóně 2005 – 2006 a nyní patří k oporám ligového týmu mužů.

Zmapovat jednotlivá období vývoje basketbalu na Přeloučsku není vůbec jednoduché. Měl jsem samozřejmě k dispozici kroniky oddílu, alba s fotografiemi, a spoustu známých lidí, bývalých či současných basketbalistů, nebo alespoň lidí, kteří do basketbalu trochu „dělali.“ Měl jsem možnost nahlédnout do soukromých archivů lidí spojených nějakým způsobem s basketbalovou činností oddílu během 70 let. Získal jsem obrovské množství informací. Měl jsem štěstí, že mi s výběrem dat a informací napomáhal můj otec, který v přeloučském klubu pracoval téměř od jeho založení. Jeho zkušenosti z oblasti hráčské, trenérské i funkcionářské jsou k nezaplacení. Mohl jsem nahlédnout i do basketbalových pozůstalostí po mém strýci a jednom ze zakladatelů přeloučského basketbalu Jaroslavu Buluškoví a listovat jeho deníkem. Rovněž mi velmi pomohla spolupráce s Dagmar Rambouskovou, současnou kronikářkou, dcerou bývalého hráče, trenéra, funkcionáře, kronikáře a duše přeloučské košíkové Vlastimila Sojky.

70 basketbalových sezón je zachyceno v kronikách. Nepsal je pochopitelně jeden člověk, takže ne každá z nich je napsaná úplně perfektně. Občas se stane, že se z některé sezóny, hlavně z těch dřívějších, nedochovalo vůbec nic. Tato moje práce, kterou nyní dokončuji, vyjde v almanachu, který bude provázet podzimní oslavy sedmdesátého výročí založení basketbalu v Přelouči. Věřím, že se každý návštěvník s chutí začte do vzpomínek a faktů, které jsem zde uvedl, a nalezne si v textu to své období, ve kterém v Přelouči hrál, a zavzpomíná si na časy, ve kterých byl u něho basketbal na prvním místě.

RESUMÉ

V úvodu práce jsem se zaměřil na objasnění míčové hry zvané basketbal. Popsal jsem cíle hry, která klade značné nároky na zvládnutí speciálních pohybových dovedností a na kvalitu senzomotorických funkcí.

V teoretické části jsem čtenářům představil jeho nejstarší historii a první, nejzákladnější pravidla jejího zakladatele, profesora tělocviku Jamese Naismitha ze Springfield College v USA. Rovněž jsem nastínil důvody vzniku této hry. Popsal jsem další vývoj této hry ve světě a vznik mezinárodní basketbalové federace FIBA. Zmínil jsem se o prvním konání mistrovství světa, kontinentálních mistrovstvích a zařazení basketbalu do programu olympijských her. V krátkosti jsem nastínil vznik profesionální soutěže NBA a její spolupráci s FIBA. Ve stručnosti jsem zaznamenal počátky basketbalu na evropském kontinentu. Několik stránek jsem věnoval vzniku basketbalu na našem území. Představil jsem první české průkopníky košíkové v čele s Jaroslavem Karáskem z Vysokého Mýta, první střetnutí, která byla na našem území odehrána. Rovněž jsem ve stručnosti vyzdvihl největší úspěchy našich mužů a žen, jmenoval nejznámější basketbalové osobnosti.

V praktické části jsem napsal o založení basketbalu v Přelouči a zmapoval jeho první sezóny. Poté jsem po dekádách sledoval a zaznamenával historii tohoto sportu až do současnosti. Při tom jsem se snažil zachytit nejdůležitější basketbalové události a zmínit se o lidech, kteří se o ně zasloužili. Po roce 2000 jsem se snažil věnovat jednotlivým sezónám podrobněji. Zachytil jsem i názvy oddílů, pod kterými basketbalisté v jednotlivých obdobích nastupovali, vyzdvihl jsem nejlepší hráče, trenéry, funkcionáře a rozhodčí klubu. Rozebral jsem současný přeloučský basketbal mládeže a zamyslel jsem se nad budoucností této hry v Přelouči.

SUMMARY

At the beginning of my thesis I focused on describing the ball game called basketball. I described the objectives of basketball, which is quite difficult in mastering special physical skills and in quality of sensorimotor functions.

In the theoretical part I introduced to readers basketball's oldest history and the first basic rules written by Mr. James Naismith, professor of physical education from Springfield College in the USA. I also outlined the reasons for creation of this game. I

described the further development of basketball worldwide and the creation of international basketball federation called FIBA. I mentioned the first World Championship, a few Continental Championships and the inclusion of basketball into program of the Olympic Games. I also shortly outlined the foundation of professional league called NBA and its cooperation with FIBA. In brief, I noticed the beginnings of basketball in Europe. In few pages I mentioned the foundation of basketball in our country. I introduced the first Czech pioneers of basketball headed by Mr. Jaroslav Karásek from Vysoké Mýto and the first matches played in teh Czech Republic. I briefly highlighted the main achievements of our men and women, and I also named a few most famous basketball players.

In the practical part I described the foundation of basketball in my hometown, Přelouč and its first season. After that I observed and recorded the history of basketball in Přelouč by decades. I tried to capture the most important basketball events and than I mentioned the people who participated in reaching this success. After 2000, I analyzed each seasons in detail. I also mentioned the names of the best teams, their players and coaches. In the end I wrote about the current youth basketball situation in Přelouč, and thought about the future of this game in my hometown.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

1. BRKLOVÁ, D., HERZIG, S. Diplomová a závěrečná práce studujících tělesnou výchovu a sport. Plzeň 1998. ISBN 80-7043112-1
2. VELENSKÝ. M. Basketbal. Praha 1999. Grada Publishing, spol. s. r. o.
3. SMITH. R. Velká encyklopedie Basketbal. Praha 1998. Václav Svojtka & Co.
4. BAŽANT. J., ZÁVOZDA J. Nebáli se své odvahy – Československý basketbal v příbězích a faktech. Olympia 2014. ISBN 978-80-7376-381-7
5. PETERA. P., KOLÁŘ. J. NBA Historie a současnost. Praha 1998. Jan Vašut. ISBN 80-7236-067-1
6. VANCIL. M., JOZWIAK. D. NBA Basketbal – Oficiální průvodce. Praha 1997. Svojtka a Vašut. ISBN 80-7180-272-7
7. ARCHIV KLUBU BK PŘELOUČ
8. ALMANACH VYDANÝ K 50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ BASKETBALOVÉHO ODDÍLU V PŘELOUČI
9. SOUKROMÝ ARCHIV P. JAROSLAVA BULUŠKA

SEZNAM POUŽITÝCH ELEKTRONICKÝCH ZDROJŮ

1. Příspěvatelé Wikipedie, *National Basketball Association* [online], Wikipedie: Otevřená encyklopedie, c2016, Datum poslední revize 14. 02. 2016, 16:26 UTC, [citováno 6. 04. 2016]
<https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=National_Basketball_Association&oldid=13350026>
2. *Encyklopedie dějin města Brna* [online]. Brno, 2004 [cit. 2016-04-06]. Dostupné z: <http://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/>
3. *Art & Artworks* [online]. Rovigo (Itálie): Art & Artworks, 2016 [cit. 2016-04-06]. Dostupné z: <http://www.artartworks.com/>
4. *Basketmag.cz* [online]. 2015 [cit. 2016-04-06]. Dostupné z: <http://www.basketmag.cz/>

SEZNAM ÚSTNÍCH ZDROJŮ

- Téma: Moje trenérská kariéra

Interview s p. Lubošem BULUŠKEM, nar. 1933, dlouholetým hráčem, trenérem a funkcionářem oddílu. Přelouč 15. 1. 2016

- Téma: Rivalita družstev Přelouče a Pardubic

Interview s p. Lubošem BULUŠKEM, nar. 1933, dlouholetým hráčem, trenérem a funkcionářem oddílu. Přelouč 17. 1. 2016

- Téma: Funkcionář Vlastimil Sojka

Interview s p. Dagmar RAMBOUSKOVOU, nar. 1956, kronikářkou oddílu. Přelouč 1. 2. 2016

- Téma: Moje kariéra rozhodčího

Interview s p. Petrem HRUŠOU, nar. 1977, mezinárodním rozhodčím FIBA. Hradec Králové 6. 3. 2016

- Téma: Moje kariéra rozhodčího

Interview s p. Jakubem KRÁLEM, nar. 1986, mezinárodním rozhodčím IWFB. Přelouč 14. 3. 2016

SEZNAM FOTOGRAFIÍ

Foto 1: Profesor tělocviku James Naismith ze Springfield College v USA (http://www.artartworks.com/)	54
Foto 2: Učitel tělocviku ve Vysokém Mýtě Jaroslav Karásek (www.encyklopedie.brna.cz)	55
Foto 3: Družstvo mužů z roku 1951, v podzimní části porážky (z kroniky oddílu).....	56
Foto 4: Nově vzniklé družstvo žen v sezóně 1951 – 1952 a družstvo mužů (z kroniky oddílu).....	56
Foto 5: Slavnostní otevření nového venkovního hřiště 7. 6. 1953 (z kroniky oddílu)	57
Foto 6: V přeloučském turnaji obsadily ženy v roce 1959 druhé místo (z archivu Vlastimila Sojky).....	57
Foto 7: V roce 1963 odjíždějí žáci na soustředění do Starkoče (z kroniky oddílu).....	58
Foto 8: Starší žáci zvítězili v roce 1966 v Oblastním přeboru (z archivu Vlastimila Sojky)	58
Foto 9: Nově založený tým minižáků pod vedením L. Buluška v roce 1970 (z archivu Luboše Buluška).....	59
Foto 10: V roce 1973 obsadily ženy druhé místo v oblasti (z kroniky oddílu)	59
Foto 11: František Formánek, Zdeněk Douša a Jiří Ammer na besedě basketbalistů RH Pardubice v přeloučské sokolovně 26. 2. 1974 (archiv Luboše Buluška).....	60
Foto 12: Dorostenky obsadily v sezóně 1981 – 1982 druhé místo (archiv Luboše Buluška)	60
Foto 13: Společný snímek mužů před přátelským utkáním s německým soupeřem týmem BSG Halle v září 1992 v Přelouči (z kroniky oddílu)	61
Foto 14: Družstvo starších dorostenek v sezóně 1999/2000, které obsadilo v lize sedmé místo (z kroniky oddílu)	61
Foto 15: Mladší dorostenci si po vítězství v kvalifikaci v Jičíně zajistili postup do dorostenecké ligy v sezóně 2003/2004 (z kroniky oddílu)	62
Foto 16: Mladší žáci v sezóně 2005/2006, ve které vybojovali v žákovské lize páté místo v České republice (z kroniky oddílu).....	62
Foto 17: Oslavy 55. výročí založení basketbalu v Přelouči proběhly 17. listopadu 2001 (z kroniky oddílu)	63
Foto 18: Muži BK Přelouč při postupu do 2. ligy po závěrečném utkání ve Východočeské lize v sezóně 2010 – 2011 (z kroniky oddílu)	63
Foto 19: Vítězný tým 2. ligy skupiny B BK Přelouč v sezóně 2015 – 2016 (z kroniky oddílu).....	64

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Hráči a hráčky, odchovanci Přelouče, kteří nastoupili v jiných oddílech: 65

PŘÍLOHY

I FOTODOKUMENTACE:

Foto 1: Profesor tělocviku James Naismith ze Springfield College v USA
(<http://www.artartworks.com/>)

Foto 2: Učitel tělocviku ve Vysokém Mýtě Jaroslav Karásek
(www.encyklopedie.brna.cz)

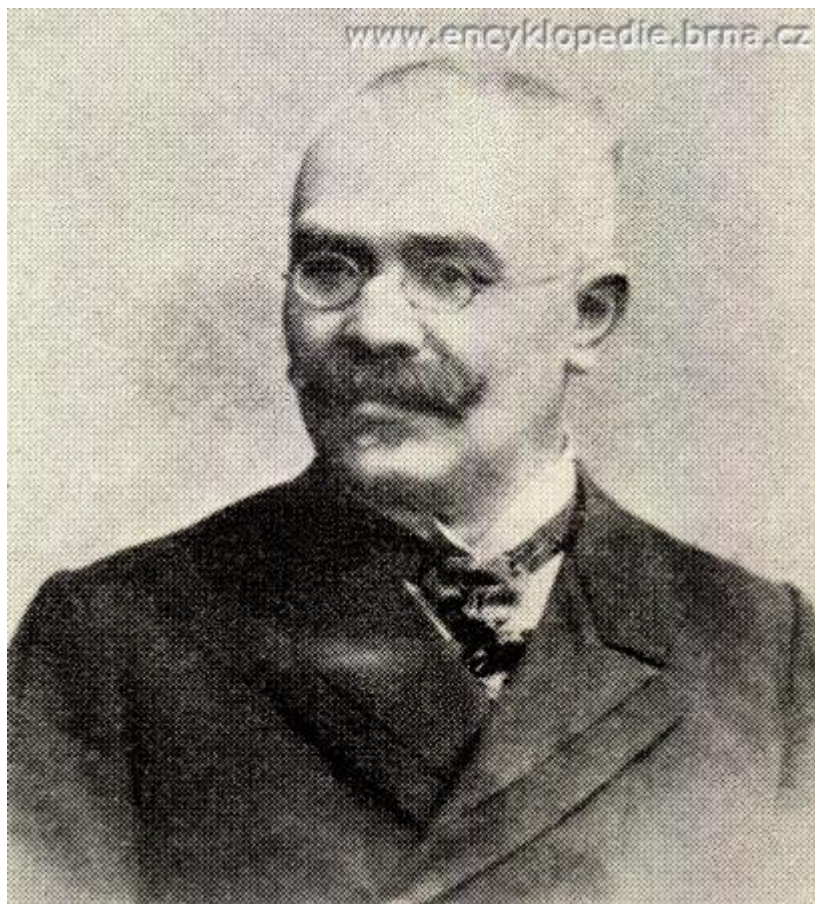

Foto 3: Družstvo mužů z roku 1951, v podzimní části porážky (z kroniky oddílu)

Foto 4: Nově vzniklé družstvo žen v sezóně 1951 – 1952 a družstvo mužů (z kroniky oddílu)

Foto 5: Slavnostní otevření nového venkovního hřiště 7. 6. 1953 (z kroniky oddílu)

Foto 6: V přeloučském turnaji obsadily ženy v roce 1959 druhé místo (z archivu Vlastimila Sojky)

Foto 7: V roce 1963 odjíždějí žáci na soustředění do Starkoče (z kroniky oddílu)

Foto 8: Starší žáci zvítězili v roce 1966 v Oblastním přeboru (z archivu Vlastimila Sojky)

Foto 9: Nově založený tým minižáků pod vedením L. Buluška v roce 1970
(z archivu Luboše Buluška)

Foto 10: V roce 1973 obsadily ženy druhé místo v oblasti (z kroniky oddílu)

Foto 11: František Formánek, Zdeněk Douša a Jiří Ammer na besedě basketbalistů RH Pardubice v přeloučské sokolovně 26. 2. 1974 (archiv Luboše Buluška)

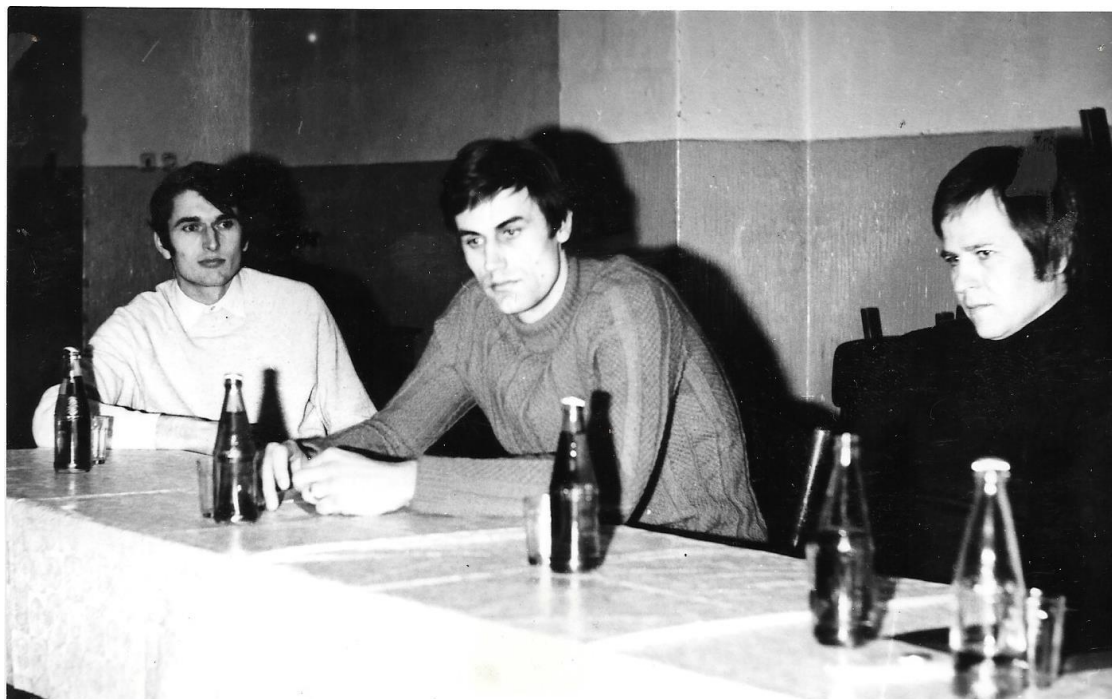

Foto 12: Dorostenky obsadily v sezóně 1981 – 1982 druhé místo (archiv Luboše Buluška)

Foto 13: Společný snímek mužů před přátelským utkáním s německým soupeřem týmem BSG Halle v září 1992 v Přelouči (z kroniky oddílu)

Foto 14: Družstvo starších dorostenek v sezóně 1999/2000, které obsadilo v lize sedmé místo (z kroniky oddílu)

Foto 15: Mladší dorostenci si po vítězství v kvalifikaci v Jičíně zajistili postup do dorostenecké ligy v sezóně 2003/2004 (z kroniky oddílu)

Foto 16: Mladší žáci v sezóně 2005/2006, ve které vybojovali v žákovské lize páté místo v České republice (z kroniky oddílu)

Foto 17: Oslavy 55. výročí založení basketbalu v Přelouči proběhly 17. listopadu 2001 (z kroniky oddílu)

Foto 18: Muži BK Přelouč při postupu do 2. ligy po závěrečném utkání ve Východočeské lize v sezóně 2010 – 2011 (z kroniky oddílu)

Foto 19: Vítězný tým 2. ligy skupiny B BK Přelouč v sezóně 2015 – 2016
(z kroniky oddílu)

II TABULKY:

Tabulka 1: Hráči a hráčky, odchovanci Přelouče, kteří nastoupili v jiných oddílech:

Jméno	Oddíl	Družstvo	Poznámka
Sojka Milan st.	RH Pardubice	Muži B	
Kadavý Miloš	RH Pardubice	dorost	
Večeřa Miroslav	RH Pardubice	dorost	
Marek Otakar	BK Pardubice, Ústí nad Labem, Kroměříž, Nitra, Trutnov	Extraliga 1. liga	Reprezentant ČR do 16 let
Miřejovský Michal	BK Pardubice	dorost, muži A, B	
Sojka Milan ml.	BK Pardubice	dorost, muži A, B	
Tužil Pavel st.	RH Pardubice	dorost	
Zikmunda Aleš	BK Pardubice	U16,U18, muži A, B	Mistr ČR reprezentant do 16 a 18 let
Pacák Lubor	BK Pardubice	U16, U18	
Pacák Vojtěch	BK Kolín BK Pardubice	U14 U16, U18	Mistr ČR
Bulušek Luboš ml.	BK Pardubice Sokol Hradec Králové 2 BVK Holice	U16 U18 muži	
Kmošek Jakub	BK Pardubice Sokol Kutná Hora	U16, U18 muži	
Šandera František	BK Pardubice Sokol Hradec Králové 2	U16 U18	
Šimon Jakub	BK Kolín BK Pardubice	U14, U16 U16, U18	Mistr ČR
Hývl Michal	BK Pardubice	U16	Mistr ČR

Heřman Petr	BK Kolín BK Pardubice Sokol Hradec Králové Canarias Basketball Academy (Španělsko) Loyola Marymount (USA)	U14 U16, U18, muži A Muži I. liga U18 NCAA univerzitní soutěž	Mistr ČR Mládežnický reprezentant
Dašek Jan ml.	BK Pardubice Sokol Hradec Králové 2	U16 U18	
Blažek Robin	BK Pardubice Sokol Darren Chrudim	U16 U18, muži B	Mistr ČR
Dašek Filip	BK Pardubice	U14, U16	Mistr ČR
Roub Martin	BK Pardubice	U14, U16, U18 muži A, B	Mistr ČR 4x
Tomášek Josef	BVK Holice	U14	
Válek Josef ml.	BVK Holice	U14	
Priessnitz Michal	BVK Holice	U13	
Plaček Jiří	BK Pardubice	U13	Mistr ČR
Škarda Dominik	BK Pardubice	U14	
Šindelář Martin	BVK Holice	U12	Mistr ČR
Kouba Petr	BK Pardubice BVK Holice	U13 U13	
Bulušek Luboš st.	PDA Chomutov	muži	
Čermák Jaromír	Dukla Cheb	muži	
Dašek František	Dukla Mariánské Lázně	muži	
Voňka Luděk	Dukla Cheb	muži	
Rambousek Vlastimil	VAAZ Brno	muži	
Bulušek Martin	VLVDÚ Hradec Králové	muži	
Jindříšek Michal	RH Pardubice	dorost	
Roubová Tereza	Sokol Hradec Králové	U14, U16, U18	Mistr ČR
Rydlová Eliška	TJ Gottwaldov	ženy	
Jindříšková Pavla	Spartak Hradec Králové A	Ženy 1. liga	
Myšíčková Alena	Německo	ženy	

Kahlová Terezie	Studánka Pardubice	U13	
Kamlerová Anita	Studánka Pardubice	U11	
Hejná Beáta	Studánka Pardubice	U13	
Žáčková Diana	Studánka Pardubice	U13	
Novotná Klára	Studánka Pardubice	U15	
Písařová Eliška	Studánka Pardubice	U14	
Novotná Leona	Studánka Pardubice	U15	

(ARCHIV KLUBU BK PŘELOUČ, KRONIKA)